

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Pedagogická fakulta

Katedra společenských věd

Bakalářská práce

Hana Savarová

Historie školství Základní školy T. G. Masaryka v Bojkovicích

Olomouc 2012

vedoucí práce: PhDr. Pavel Kopeček

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala zcela samostatně a že jsem použila jen uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne 20. března 2012

.....
Hana Savarová

Poděkování

Děkuji především PhDr. Pavlu Kopečkovi za odborné vedení bakalářské práce. Děkuji zástupkyni ředitele, paní Mgr. Gertrudě Miličkové za vstřícnost a ochotu, kterou mi projevovala při mém bádání v kronikách v budově základní školy. Děkuji paní učitelce Mgr. Renatě Kremlicové za podněty a rady, kde hledat materiály k mé práci.

Úvod	2
1 Historie Bojkovic.....	3
2 Tomáš Garrigue Masaryk a Bojkovice	7
3 Obecná škola v Bojkovicích	9
3.1 Počátky školství (16. století)	9
3.2 Školství v Bojkovicích od druhé poloviny 18. století do roku 1914	10
3.3 Školství v Bojkovicích během 1. světové války	12
3.4 Školství v Bojkovicích za 1. republiky	13
3.4.1 Vznik a stavba nové budovy měšťanské školy v Bojkovicích	13
3.4.2 Obecná škola v Bojkovicích (změny ve školském zákoně).....	14
3.4.3 Oslavy výročí a mimoškolní činnost žáků v Bojkovicích	15
3.5 Školství v Bojkovicích v průběhu 2. světové války	16
3.5.1 Situace ve městě za války, vliv válečných událostí na školu	16
3.6 Školství v Bojkovicích po 2. světové válce do roku 1953.....	19
3.6.1 Národní škola v Bojkovicích	19
3.6.2 Střední škola v Bojkovicích.....	20
3.6.3 Oslavy výročí, kulturní akce a mimoškolní činnost žáků v Bojkovicích	21
4 Osmiletá střední škola v Bojkovicích	24
4.1 Školství v Bojkovicích v letech 1953-1961	24
5 Základní škola v Bojkovicích	27
5.1 Školství v Bojkovicích v letech 1961-1989.....	27
5.1.1 Oslavy výročí, mimoškolní činnost a změny ve školním rozvrhu žáků v Bojkovicích.....	28
5.2 Školství v Bojkovicích v letech 1989-2000.....	29
5.2.1 Přístavba Základní školy T. G. Masaryka v Bojkovicích v 20. století.....	30
5.2.2 Oslavy výročí, mimoškolní činnost a inspekce žáků v Bojkovicích	31
5.3 Školství v Bojkovicích od počátku 21. století dodnes.....	33
5.3.1 Vybavení školy a mimoškolní činnost žáků v Bojkovicích	34
6 Metodické využití práce ve výuce	36
6.1 Pracovní list	37
Závěr.....	38
Seznam použité literatury	40
Internetové zdroje	41

Přílohy

Anotace

Úvod

Téma Historie školství Základní školy T. G. Masaryka v Bojkovicích jsem si zvolila z důvodu, že je mi tato škola blízká. Navštěvovala jsem druhý stupeň této školy a měla jsem již možnost navštívit vyučování v jednotlivých třídách v rámci náslechové praxe. Během této praxe jsem si povšimla expozice historie školství, která mě zaujala. Jelikož jsem se chtěla o historii dozvědět víc než jsem se zde dočetla, začala jsem pátrat ve školních kronikách a mé poznatky využila v této práci.

Cílem mé práce je popsat vývoj školství v Bojkovicích od samotného počátku do dnešní podoby. Práci jsem rozdělila do několik kapitol a podkapitol. V první kapitole jsem uvedla stručnou historii města Bojkovice, jeho vznik a vývoj. Ve druhé kapitole jsem se věnovala osobnosti T. G. Masaryka a jeho spojitosti s městem Bojkovice a základní školou. Následující kapitoly jsou rozděleny podle toho, jaký systém škol byl zřízen v jednotlivých časových obdobích. K těmto kapitolám jsem připojila obrazové přílohy.

Ke zpracování historie Bojkovic jsem použila více zdrojů, knižní publikace, kroniku města, která byla vydána v knižní podobě, internetové stránky města a především rady paní kronikářky. Informace k historii školství jsem čerpala ze školních kronik, které jsou uloženy jak v Okresním archivu v Uherském Hradišti, tak i v archivu školy. Ředitelé škol spolu s učiteli vedli kroniky velmi poctivě. Každý školní rok byl pečlivě zaznamenán. S kronikami se mi pracovalo velmi dobře, jelikož každý školní rok byl rozdělen na kapitoly, které se týkaly docházky žáků, učitelského sboru, kulturních akcí, aj. Dělení na tyto kapitoly učinilo kroniky přehlednějšími.

Spolehlivou oporou mi byla expozice historie školství v budově školy, ve které jsou dějiny školy pouze ve zkratce.

Historie Základní školy T. G. Masaryka je také vypracovaná na internetových stránkách školy, ze kterých jsem občas také čerpala. Historie je zde rozdělena do kapitol podle časového rozmezí, končí však rokem 1997, od tohoto roku jsou na stránkách pouze fotografické dokumentace událostí, které proběhly.

Dále jsem čerpala z almanachů, které byly vydány k různým výročím školy. Měla jsem k dispozici kroniky, ve kterých byl zápis pouze do roku 2004, novodobější historii jsem musela vyhledat v článcích na internetu.

1 Historie Bojkovic

Město Bojkovice je součástí mikroregionu Bojkovsko, nachází se na východní části okresu Uherské Hradiště. Bojkovice leží v chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty, nedaleko hranic se Slovenskem. Dominantou města je zámek Nový Světlov, ke kterému se váže řada historických událostí.

V roce 1412 se hovořilo o Bojkovicích ještě jako o vesnici, později roku 1449 byly povýšeny na městys, následovně roku 1965 získaly status města.¹ Měnil se nejen status, ale také název: v roce 1412 Boykowicze, v roce 1532 na Boykowiczích, v roce 1846 Bojkowitz.

Kvůli nedostatku dokumentů nelze přesně určit, kdy Bojkovice vznikly, ale díky jejich názvu, které je odvozeno od jména jeho zakladatele Bojka, můžeme odhadovat vznik na konec 10. století. První majitel Bojkovic, který je historicky doložený, byl hrabě Miřeta. Toto tvrzení potvrzuje jeho podpis na listině z roku 1086.²

První písemné zmínky se o Bojkovicích objevují v roce 1362, tehdy patřily k světlovskému panství. V době mezi 14. a 15. stoletím panství patřilo Šternberkům, kteří sídlili na Starém Světlově.³ V poměrně krátké době se zde vystřídalo mnoho majitelů. V letech 1480-1515 zde byli pány Landštejnové, kteří pocházeli z větve mocného rodu Rožnberků. Landštejnové vystavěli roku 1480 hrad Nový Světlov. Poslední z tohoto rodu byl Ctibor. Po jeho smrti zdělila hrad jeho dcera Kateřina z Vlčnova. Kateřina si byla vědoma toho, že hrad není dostatečně opevněn, a tak roku 1553 nechala postavit kolem hradu vysoké hradby. Toto datum je dodnes napsáno nad vchodem do nejvyšší věže zámku. Kateřina byla bezdětná, a tak panství i s hradem zdělil její synovec Bedřich Tetauer z Tetova a Malenovic, dalšími majiteli byly vždy jejich dědicové, následovníci rodu, ale jen do roku 1803, kdy koupila hrad hraběnka Haugwitzová z Biskupic. Dědičkou svého panství ustanovila svou dceru Jindřišku. Jindřiška milovala umění, pořádala pro obyvatele Bojkovic každý týden orchestrální koncerty. V letech 1846-1854 nechala přestavět hrad na zámek, který získal nynější podobu.⁴ Její manžel se snažil o průmyslový růst panství. Nechal postavit pivovar, ale také železné hutě. Všechny jeho snahy byly však marné a pivovar i hutě zkrachovaly. Poté se vystřídalo opět mnoho majitelů, až roku 1948 byl zámek znárodněn. Roku 1970 byl zámek předán do správy ONV⁵ v Uherském Hradišti. Započala řada oprav a roku 1984 byl zámek

¹ Dolina, Karel: *Kronika Bojkovic*, Bojkovice, 2004, s. 30.

² Slabiňák, O., Slabiňák, V. J.: *Čtení o Bojkovicích*. Bojkovice: Zámek Nový Světlov, 1969.

³ Hrad Starý Světlov ležel u nedalekých Luhačovic. Za doby uherských válek byl zničen a pánové se rozhodli postavit hrad nový, ten pojmenovali Nový Světlov. Neleží však u Luhačovic, ale přímo v Bojkovicích.

⁴ Viz příloha č.1.

⁵ Okresní národní výbor.

slavnostně otevřen. Od tohoto roku se stal centrem kultury, hudby a odpočinku. V roce 1992 byl v rámci privatizace vrácen panu Rolnému. Rolný pokračoval v rekonstrukci zámku, snažil se i o rekonstrukci okolních budov, mezi které patřila konírna, kravín nechal přestavět na šicí dílnu. V plánu byla také výstavba kongresového sálu, k ní však už nedošlo. V roce 1998 dostali všichni zaměstnanci výpověď a zámek začal chátrat, už se na něm nekonaly žádné kulturní akce, byl opuštěn a zdemolován.⁶ V roce 2003 koupil zámek podnikatel Ing. Josef Novotný. Přeměnil zámek na kulturně společenské centrum. Od roku 2011 zámek slouží nejen jako hotel, ale konají se zde svatební obřady a řada významných společenských a kulturních akcí, koncertů, divadel.⁷

Do Bojkovic se cechovní zřízení dostalo až v 16. století, nejstarším cechem byl cech soukenický, později vznikl obuvnický, řeznický a až v 17. století cech krejčířský, kožešnický, kovářský a tkalcovský, v 18. století cech mlynářský.⁸

Ve 20. století v Bojkovicích narůstá počet zvěrokleštíčů a objevují se zde i profese jako soustružník perleti. Avšak mezi nejčastější povolání patří zedníci, hrnčíři, soukeníci a kožešníci. V roce 1924 bylo město elektrifikováno a v roce 1922 zde byl zaveden telefon.⁹

Bojkovice měly ráz zemědělského města až do počátku 20. století, kdy ve městě začala převládat tovární výroba. V roce 1926 zde vznikla firma Kyšer a spol., který se zabýval zbrojní výrobou a pyrotechnikou, mnoho lidí zde našlo uplatnění.

16. března 1939 dorazilo německé vojsko do Bojkovic, 350 vojáků bylo ubytováno na zámku, v Orlovně, v budově obecné školy a v místním hostinci. Obyvatelé města měli zakázaný pohyb po ulicích po 21. hodině do 6. hodiny ránní, všechny nápisy, plakáty musely být i v německém jazyce. V domech probíhaly kontroly a lidé museli odevzdat všechny své zbraně. 18. března dorazilo do města gestapo. Po odchodu vojáků se v Bojkovicích střídaly strážné služby. Tyto služby zde byly dosazeny zejména proto, že zde byl zřízen komisariát do okolních pohraničních osad. 1. října 1941 byl vyhlášen mimořádný stav i v našem okrese a od 6. října začali židé nosit žlutou hvězdu. Vztah mezi občany a německými vojáky byl chladný a zdrženlivý. Do koncentračních táborů byli zasláni pouze předáci komunistické strany. Nejvíce škod město utrpělo po výbuchu 10. května 1944. Výbuch byl tak silný, že popraskaly výplně všech oken ve městě i v okolních vesnicích, dveře byly vytrhány ze zárubní a rozbité tašky na střeších. Velké ztráty na životech způsobilo bombardování 12. dubna 1945, zemřelo 12 obyvatel města a 3 vojáci, 3 osoby byly těžce zraněné. Bombardování se

⁶ POKLUDA, Z. *Nový Světlov : osudy zámku a jeho držitelů*. Bojkovice : Město Bojkovice, 2009

⁷ URL: <http://www.zameksvetlov.cz/historie.html>, [cit. 9. března 2012].

⁸ Dolina, K. : *Kronika Bojkovic*, Bojkovice, 2004, s. 149.

⁹ Slabiňák, O., Slabiňák, V. J. *Čtení o Bojkovicích*. Bojkovice: Zámek Nový Světlov, 1969, s. 44.

opakovalo ještě třikrát, a tak zoufalí obyvatelé hledali útočiště v okolních vesnicích. S odchodem Němců zmizelo z města veškeré zvířectvo, vojáci odvedli všechny koně, prasata, slepice a krávy. Opuštěné domy byly vykradeny. Mosty, které vydržely bombardování, vyhodili Němci do povětří při svém odchodu. 1. května 1945 Bojkovice osvobodilo rumunské vojsko.¹⁰

V 60. letech se město rozrůstá o nové čtvrti a kousek za městem je na řece Olšavě vystavěna přehradní nádrž Kolelač.

70. léta lze nazvat „zlatým obdobím“ Bojkovic. V těchto letech dosáhlo město největšího rozmachu. Byla vystavěna nová budova nádraží ČSD, benzinová čerpací stanice, koupaliště a stadion na odbíjenou. Vybudován byl také Dům zdraví a služeb, kde je nyní diskotéka. Byly nově postaveny dvě čtvrtě, později v 80. letech sídliště Mánesova a Nad Zahradami. V roce 1980 proběhla integrace města s obcemi Komňa, Krhov, Bzová, Přečkovice a Záhorovice.

Naše město navštívili prezidenti T. G. Masaryk¹¹, Václav Havel a Václav Klaus. Václav Klaus k nám zavítal 14. března 2007 i se svou chotí. Prezidenta doprovázel tehdejší hejtman Zlínského kraje Libor Lukáš. Starosta František Slavíček je přivítal a po úvodní ceremonii následovala diskuze s občany a také autogramiáda. Poté proběhlo setkání s členy samosprávy města. Prezident za zásluhy o demokracii získal Čestné občanství.

Jak jsem již uvedla, město Bojkovice je součástí mikroregionu Bojkovsko¹², do tohoto mikroregionu patří také obce Březová, Hostětín, Komňa, Lopeník, Pitín, Rokytnice, Rudice, Šanov, Žítková, Nezdenice, Záhorovice, Šumice, Vápenice, Vyškovec a místní část Bojkovic Bzová, Krhov a Přečkovice. Cílem toho seskupení je všestranný rozvoj ve spolupraci s Uherskobrodským mikroregionem. Doposud největším úspěchem byla stavba rozhledny na Velkém Lopeníku, ale také zřízení informačního centra v Bojkovicích a také cyklostezek, u kterých byla zřízena odpočívadla a informační tabule. Mikroregion vznesl návrh na založení občanského sdružení MAS¹³. Toto sdružení spolupracuje s Programem rozvoje venkova a společně se snaží udržovat tradice našeho kraje.¹⁴ Tudíž se stále pořádají společenské akce, které mají již dlouholetou tradici, například setkávání Slováků a Čechů na Velkém Lopeníku,

¹⁰ Kronika Masarykovy měšťanské školy 1931-1945.

¹¹ viz. kapitola č. 2.

¹² URL: <http://www.mikroregion-bojkovsko.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=99529&lng=&menu>, [cit. 9. března 2012].

¹³ Místní akční skupina Bojkovska.

¹⁴ URL: <http://mas-bojkovsko.cz/aktuality.html>, [cit. 9. března 2012].

otevírání a zavírání rozhledny. Na všech akcích, které pořádá mikroregion, se podílí všechny obce, které do něj spadají.¹⁵

Ve městě je několik školských zařízení. Mateřská škola, která má dvě stanoviště, ale nyní patří pod jednu samosprávu. Dále Základní praktická škola, kterou navštěvují žáci se zdravotním postižením. Základní škola T. G. Masaryka, Základní umělecká škola, na níž působí 17 pedagogů, kteří vyučují hře na různé hudební nástroje, tuto školu navštěvovalo loni 330 žáků. Budova této školy byla loni zrekonstruovaná a můžeme v ní nalézt i klub Maják. Ve městě je pouze jedna střední škola, a to Církevní střední odborná škola Bojkovice. Na této škole jsou čtyři obory: Předškolní a mimoškolní pedagogika, sociální pečovatelská, sociální výchovatelství, ošetřovatel.¹⁶ Vedle budovy základní školy stojí dětský domov, v tomto zařízení se v současnosti nacházejí tři barevně odlišené rodinné skupiny. V každé je ubytováno šest až osm dětí, o které se v každé buňce starají tři odborní pedagogové, takže kapacita domova je 24 dětí.¹⁷

O kulturní a společenský život se stará Sbor dobrovolných hasičů, který letos oslaví 130 let, folklórní soubor Světlovan a Světlovánek. Muzejní spolek Jaška, včelaři, rybáři, chovatelé drobného zvířectva, klub seniorů Světlov a spousta jiných organizací. Loni bylo uspořádáno padesát kulturních akcí.

Sportovní vyžití lze najít ve sportovní hale, také ve sportovním klubu Slovácká Viktoria nebo v tělovýchovné jednotě Sokol.

V Bojkovicích ordinují tři soukromí všeobecní lékaři, dvě dětské lékařky, dva ortodonti, gynekolog a diabetolog.

Město Bojkovice má nyní 3801 obyvatel.

¹⁵ URL: <http://www.mikroregion-bojkovsko.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=133798%E1%F8%E8%E1%E1%F8&lng=&menu>, [cit. 9. března 2012].

¹⁶ Kronika Bojkovic, r. 2011.

¹⁷ URL: <http://www.ddbojkovice.cz/o-domove.html>, [cit. 19. března 2012].

2 Tomáš Garrigue Masaryk a Bojkovice

*„Když máme milovat bližního, jak se nám správně přikazuje, tož jej musíme milovat prací, ne holými slovy. V republice jsme si všichni rovni, tak musíme být všichni stejně svobodni.“*¹⁸ Tato slova pochází z úst prezidenta Masaryka.

V roce 1907 se konaly volby do rakouské říšské rady a Masaryk získal podporu Bojkovjanů, tak si vybojoval mandát ve městě ještě před květnovými volbami. Profesor Masaryk byl na kandidátní listině sociálních demokratů, první voličské schůze se osobně nezúčastnil, ale předběžné výsledky ukazovaly, že by mohla strana získat dvě třetiny hlasů. Na druhou schůzi Masaryk přijel, jeho příjezd vzbudil ve městě rozruch, přijeli se na něj podívat lidé z širého okolí. Veřejný proslov měli jeho žáci zemský poslanec dr. Josef Seifert z Uherského Hradiště a bojkovský rodák dr. Koželuha.¹⁹

Odpůrci Masaryka brojili všemi možnými způsoby proti jeho zvolení. Ve městě vylepovali plakáty, na nichž bylo napsáno, že byl dříve Němcem a nyní se hraje na Čecha. Některé občany tyto pomluvy ovlivnily natolik, že přehodnotili své rozhodnutí a rozhodli se Masaryka nevolit.

Díky bouřlivým předvolebním událostem nikdo netušil, kdo má největší šanci na vítězství. Masaryk vyšel z tohoto boje jako vítěz. I když se odpůrci Masaryka snažili sebevíc, Masaryk zvítězil. 6. listopadu 1907 došlo k razantní změně v zastupitelstvu města. Nynější starosta se nedostal ani do místního zastupitelstva. Starostou byl zvolen Jindřich Kalmán, který však nebyl rodným občanem Bojkovic, do zastupitelstva byli dosazeni Masarykovi stoupenci. Masaryk a jeho přívrženci ovlivňovali politickou ideologii města až do roku 1948.

Masaryk na Bojkovice nezapomněl, ani když se stal prezidentem. Navštívil je ještě dvakrát, nejprve v roce 1924. Všichni občané si vyzdobili svůj dům, i když věděli, že prezident kolem něj nepojede, to z lásky k němu. Masaryk přijel na náměstí, kde na něj čekali tisíce lidí, děti jej vítaly plápolajícími praporky a s kyticemi v rukách. Zastupitelé obce jej přivítali, on poté promluvil k občanům. Poté auto projelo slavobránou, prezident naposledy zamával tisícům lidí. Po cestě se loučil s občany, kteří stáli podél cesty.²⁰

Další jeho návštěva byla v roce 1933, prezident však Bojkovicemi jen projížděl, zastavil se na pouhé dvě minuty. I přesto se po okolí rozneslo, že městem bude projíždět prezident. U nádraží vznikly tak velké zástupy, že si občané museli hledat jiné místo, kde

¹⁸ Městský úřad Bojkovice: *Dva prezidenti v Bojkovicích*, Bojkovice 1992, str. 11.

¹⁹ Tamtéž, str. 13.

²⁰ Tamtéž, str. 18.

vzdají čest svému Osvoboditeli. Masaryk byl dojat vřelým přivítáním, že stáhnul okénko a pozdravil staré známé.

Pan Masaryk sedával vždy na Hradské Nivě²¹ pod dubem, kde rozjímal. Tento dub byl zajímavý tím, že byl jedním ze třech, který tu zůstal, dříve jich tu stálo totiž celkem 300. Byl jedním z největších stromů v okolí, nazývali jej „Velikým“, později jej pojmenovali Masarykovým dubem. V roce 1922 nechal učitel Antonín Tomášek udělat průřez kmene, ten byl zaslán do Národního muzea v Praze, další řez byl věnován Univerzitě Karlově. Na Hradské Nivě zůstal pařez až do roku 1933, kdy pan učitel Josef Jašek jej nechal zrekonstruovat.²²

Základní škola T. G. Masaryka nese název po panu prezidentovi proto, že sám přispěl na její stavbu. Zástupce města se zmínil před Masarykem, že město nemá dostatek peněz na stavbu měšťánské školy a pan prezident vytáhl z kapsy veškerou hotovost, kterou měl u sebe, ta činila 10 000 Kčs.

²¹ část města Bojkovice

²² Městský úřad Bojkovice: Dva prezidenti v Bojkovicích, Bojkovice 1992, str.25.

3 Obecná škola v Bojkovicích

3.1 Počátky školství (16. století)

Přesný rok vzniku školy v Bojkovicích nelze stanovit, avšak první zmínky o ní se objevují už v roce 1596, kdy v „Knize kupů a kšaftů“ je zmíněn rektor Valentin Latuský, který na škole působil.

Nejspíše se v městečku vyučovalo už na počátku 16. století, tehdy však posty učitelů zastávali kostelníci. Do školy chodili jen chlapci, kteří se zde učili číst, psát a zpívat kostelní písně. Výuka probíhala na farách, a nebo v kostelech.²³

Později na Moravě začali vyučovat učitelé, kteří byli studenty pražské univerzity. Bojkovice měly tu čest, že i zde působili a díky tomu nabyla škola na významu i vážnosti. Nejvíce se však škole věnovali členové Jednoty bratrské. Tato církev vydala ustanovení „O školách a mládeži“.²⁴

Až do roku 1635 v žádné kronice a ani jiných archivních materiálech není zmínky o budově školy. V listopadu toho roku se objevuje v zachovalé listině zpráva o udělení trestu hrnčířovi Janu Malinovi, který musel postavit za vlastní peníze nová kamna v budově školy. Z toho vyplývá, že škola musela stát, ale neví se na jakém místě, jelikož byla zaznamenána pouze jména učitelů, kteří zde působili.²⁵ Mezi ně se řadí například Pavel Šáhor Jičínský, Tomáš Kulínský, Johannes Tonsor, Daniel Vrzalík a také Jakub Harabin. Jeho nástupcem roku 1691 byl Jan Špaček, jehož jméno bylo významné, protože v děkanátní kronice je uveden jako rektor scholae, ve stejné době působil ve městě varhaník Burjan Vašina. Podle kroniky byli oceněni téměř stejnou odměnou.²⁶

²³ Dolina, K.: *Kronika Bojkovic*, Bojkovice, 2004, s. 178.

²⁴ Tamtéž, str. 178-179.

Toto ustanovení se týkalo nejen panství světlovského, ale také veselského, strážnického a slavičinského.

²⁵ Tamtéž, str. 179.

²⁶ Tamtéž, str. 180.

3.2 Školství v Bojkovicích od druhé poloviny 18. století do roku 1914

Do roku 1760 chybí veškeré údaje jak o učitelích, tak o školství v Bojkovicích celkově, až v tomto roce se objevuje v křestní matrice jméno Františka Svítla a v roce 1775 jeho nástupce Jiřího Novotného, který zastával úřad učitele. Poprvé se zde objevuje i místo, kde stála škola. Bylo to na místě, kde se nyní nachází čísla popisná 385 a 387.²⁷

Od roku 1806 byly školy kontrolovány církví, tento dozor vešel v platnost díky „Politickému školnímu zřízení“, na řád a pořádek dohlíželi děkani. Později se inspekci zabývali jak zemští, tak i okresní inspektoři. Visitace probíhaly nejméně jednou za pololetí.²⁸

Inspektoři se věnovali několik let jdoucích po sobě téže škole, a tak byli seznámeni s jejím chodem. Jejich úkolem nebylo vždy jen kontrolovat, dříve s učiteli a žáky aktivně spolupracovali a pomáhali jako rádci při prosazování zájmů školy.²⁹

Za nástupce Novotného v roce 1817 jmenovala hraběnka Žofie z Haugwitzu Daniela Zedníka. Ten se celý svůj život věnoval naplno svému zaměstnání, na škole působil až do své smrti. Od moravské gubernie tak získal ocenění „Vzorný učitel“. Za doby jeho působení byla v Bojkovicích postavena nová budova školy. Pro stavbu bylo vybráno místo na návrší severně od centra městečka. Na financování stavby se podílela obec s vrchností. Obec darovala nejen pozemek, ale také kámen, cihly, potah a pěší robotu. Vrchnost obstarala dříví, šindel, hřebíky a zaplatila řemeslníky. Ve staré budově školy se tedy přestalo vyučovat a vrchnost ji prodala. Nová budova se skládala ze dvou učeben a bytu pro rektora. Do školy docházeli žáci i z okolních vesnic Bzové a Krhova, avšak pouze pokud jim to počasí dovolilo. Za nepříznivých podmínek za žáky museli docházet učitelé.³⁰

Na školách obecných se žáci vzdělávali ve čtení, psaní, počítání, ale také náboženství. Do školy byli povinni docházet žáci ve věku od 6 do 12 let. Opakovací hodiny, které byly věnovány mládeži do 16 let, se konaly vždy v neděli. Ve většině obcí tomu tak bylo po mši svaté v kostele, ale Bojkovice byly výjimkou a vyučování probíhalo ve škole.³¹ V roce 1857 město zřídilo pro děti ovocnou školku, jenže díky nevšímavosti občanů školka téhož roku zanikla.³²

Nástupcem Zedníka se na krátký čas stal jeho syn Hygin a Antonín Drechsler. Další významnou osobností, která se stala o chod školy, se stal Jan Tauber, nepocházel ale

²⁷Dolina, K.: *Kronika Bojkovic*, Bojkovice, 2004, str. 180.

²⁸Tamtéž, str. 183

²⁹Okresní archiv v Uherském Hradišti, fond Národní škola, inv. č. 483

³⁰Dolina, K.: *Kronika Bojkovic*, Bojkovice, 2004, str. 181.

³¹Tamtéž, str. 181.

³²Okresní archiv v Uherském Hradišti, fond Národní škola, inv. č. 483.

z Bojkovic, ale byl rodák z Konice. Za jeho působení v roce 1869 byl vydán nový školský zákon, který zavedl povinnou osmiletou školní docházku. Díky tomuto zákonu byl zrušen církevní dohled a upravena výška platů učitelů. Nadučitel tak pobíral mzdu 800, učitel 600 a podučitel 360 zlatých ročně. Jelikož se zvýšil počet žáků až na číslo 300, musela se zřídit třetí učebna.³³

Postupem času se počet žáků čím dál více navyšoval, tudíž bylo nutností rozšířit i učební prostory. 25. listopadu 1872 byl obecnímu zastupitelstvu předložen návrh na čtyřtřídku, avšak zastupitelstvo jej zamítlo. Ta samá situace se opakovala i o rok později. Město nemělo tak velké množství peněz, aby mohlo škole poskytnout finanční hotovost k jejímu rozšíření, dokonce platy učitelům byly spláceny po menších částkách. Až roku 1879 do této situace zasáhl okresní hejtman a nařídil obecnímu zastupitelstvu, aby si vypůjčilo 1000 zlatých na koupi a úpravu domu, který by sloužil jako byt pro učitele a nadučitele. Z původního bytu se stala další třída, situace ale přesto nebyla zcela vyřešena.³⁴

Tauber se zasloužil o vznik žákovské knihovny, která byla ve škole otevřena v roce 1875, v témže roce také započal se svým kolegou učitelem Františkem Mudrákem psát školní kroniku. O rok později byla výuka obohacena o ženské ruční práce, které vyučovala Františka Mayerová, první učitelka, jež zde působila. Volitelným předmětem se stala němčina. Tauber se těšil velkého uznání, tudíž nemusel skládat povinné zkoušky, kterým se museli podrobovat učitelé dle nově zřízené učitelské ústavy.³⁵

Po smrti Taubera se jeho nástupcem stal rodák z Krhova, Josef Černík. Na škole působil 29 let. Vyřešil problém nedostatku tříd postavením nové školní budovy. Stavba byla zadána staviteli Šanákovvi z Uherského Hradiště. Čítala 5 tříd, ale také kabinety a byty jak pro nadučitele, tak i učitele a podučitele. Stavbě předcházelo mnoho sporů, zejména s vrchní vrstvou. Původní školní budova nezůstala nazmar a využívala ji zimní hospodářská škola, ta však po dvou letech kvůli nedostatku žáků musela být přestěhována do Uherského Brodu.

V roce 1902 byla zřízena paralelka při 4. třídě. O pět let později počet žáků stoupl na 440, a tak byla vytvořena paralelka i při páté třídě. Tyto třídy se vytvořily místo bytu učitele a zmenšením jedné učebny.³⁶

Po odchodu Černíka na jeho místo nastoupil Jan Stříbrný, ten však na postu správce školy působil jenom prozatímně. Správcem školy se stal od roku 1909 Josef Kotek ze

³³ Čubíková, M., Miličková, G., Špalková, M. (ed.): *Almanach k 80. výročí založení Měšťanské školy v Bojkovicích, ZŠ T. G. M. v Bojkovicích*, Bojkovice, 1999., str. 3.

³⁴ Dolina, K.: *Kronika Bojkovic*, Bojkovice, 2004, str. 182.

³⁵ Tamtéž.

³⁶ Tamtéž.

Záhorovic. Zasloužil se o pořízení mnoha učebních pomůcek ve všech oborech, které se na škole vyučovaly. Rozšířil žakovskou knihovnu, která nyní čítala 300 knih.

V březnu 1910 byla v Bojkovicích zřízena první mateřská škola. V tomtéž roce město navštívil Tomáš Garrigue Masaryk, při příležitosti této návštěvy jemu bylo uděleno čestné občanství města Bojkovice.

Žáci každý rok v tomto časovém období secvičili divadelní představení, která se konala mimo jiné i ku příležitosti Dne dětí. Nacvičili pohádku Princezna Zlatovláska, divadelní představení Mladí pastýři betlémští, Tři halíře a jiné. Škole se nedostávalo dostatečné množství peněz, a tak se žáci museli podílet na získávání financí. Částečně na pomůcky přispívali pánové ze zámku, chudým dětem darovali i oblečení. Hlavním zdrojem peněz pro školství byly zisky z divadelních představení, koncertů, tanečních a hudebních zábav. Ve volném čase se žáci věnovali sběru ovoce, papíru, kovů, hrabání listů. Část zisku, která nebyla okamžitě využita, putovala do záložny. Dětem při odchodu ze školy byla věnována určitá suma peněz. Pokud převyšovala částku 5Kč, žák obdržel vkladní knížku, na kterou mohl dále ukládat své úspory. Tento systém úspor byl nazýván Halířové úspory. V roce 1909 měli žáci našetřeno celkem 505Kč, počátkem roku 1917 už 51492Kč. Žáci nemysleli však jen na sebe, výdělků z některých divadelních her putovaly do Brna České zemské komisi pro ochranu dítek.³⁷

Spolu se žáky se obyvatelé města vydávali na výlety do okolí. Výlety měly nejen poučný charakter, ale také díky nim vznikaly mezi účastníky přátelské vztahy.

K významným, událostem patřily narozeniny a jmeniny císaře Františka Josefa I. Žáci si připomínali jak velká osobnost byla císař pán. Pánové ze zámku zdobili velký vánoční strom, pod kterým měly chudé děti spousty dárků.

Ve škole bylo tak velké množství pomůcek, tudíž musel být zřízen druhý kabinet. Žáci záměrně poškozovali a nebo vůbec nevraceli knihy zapůjčené ve školní knihovně.³⁸

3.3 Školství v Bojkovicích během 1. světové války

Válka vstoupila jak do života lidí, tak i do chodu školství. Z města odešlo 170 mužů do války. Z toho 8 krejčích, 41 rolníků, 58 řemeslníků, 31 nádeníků a 32 rolnických synů.

Školní docházka se omezila pouze na 1 den v týdnu, avšak žáci docházeli do školy jednou týdně i o prázdninách.

³⁷ Tamtéž.

³⁸ Okresní archiv v Uherském Hradišti, fond Národní škola, inv. č. 484.

Učitelé pořádali stávky, jelikož byli nuceni k činnostem, které nebyly jejich pracovní náplní, např. pletení ponožek, očkování, museli všechny poučovat jak šetřit potraviny, kontrolovali stav obilovin, zavazadla na nádraží. Následující rok jim byl přiznán příplatek za tyto vedlejší činnosti.³⁹

Během 1. světové války se nepořádali žádné oslavy a ani kulturní akce. Ve škole probíhaly sbírky, ze kterých šly výdělky Červenému kříži. Žáci se snažili vypomáhat i sběrem látek, oblečení a kovu, starého papíru, kapesníků, pletených a háčkových kousků. V letních měsících sběrem lipových květů, listů z ostružiny, maliny a jahod

3.4 Školství v Bojkovicích za 1. republiky

3.4.1 Vznik a stavba nové budovy měšťanské školy v Bojkovicích

Konec 1. světové války přinesl zásadní změny i ve školství. V Bojkovicích vznikla první měšťanská škola, jejím ředitelem byl zvolen František Rokyta. Z 5. třídy postoupilo do měšťanské školy 13 chlapců a 15 dívek. Nejdříve výuka probíhala v jedné z učeben obecné školy, avšak bylo zřejmé, že do budoucna tyto prostory nebudou stačit. Okresní školní rada vznesla návrh na stavbu měšťanské školy, ale kvůli nedostatku financí se tato stavba nemohla uskutečnit. V budově obecné školy bylo 5 učeben, jedna z nich však sloužila k vyučování žáků měšťanské školy. Tento stav byl z hlediska počtů žáků neuspokojivý, i když počet žáků se po válce snížil.⁴⁰

V roce 1920 se měšťanská škola přemístila do staré budovy školy z roku 1820 a zde probíhala výuka dalších 10 let. Jelikož byla tato budova 20 let opuštěná, byla nutná rekonstrukce. Během této doby probíhala každoročně inspekce. Inspektoři pokaždé našli nějaký nedostatek, a tak stanovili podmínku, že do konce dubna 1924 musí ředitel školy předložit okresnímu školnímu výboru řešení, jak bude dál probíhat výuka v měšťanské škole, jelikož stav budovy školy byl už absolutně nevyhovující.⁴¹

V roce 1927 byl koupen pozemek pro stavbu měšťanské školy. Město však nemělo dostatečnou sumu peněz, a tak 21. března 1929 odjela do Prahy tříčlenná delegace požádat o finanční podporu na stavbu nové měšťanské školy. Pan prezident daroval na stavbu 10 000 Kč, ministerstvo školství a národní osvěty 15 000 Kč. Představitelé města sjednali s okolními vesnicemi půjčku na 25 let. Předběžná suma, kterou získali od vesnic, byla 500 000 Kč, tato

³⁹Okresní archiv v Uherském Hradišti, fond Národní škola, inv. č. 484

⁴⁰ URL: <http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1293>, [cit. 2. února 2012].

⁴¹ Kronika Masarykovy měšťanské školy 1931-1945.

půjčka byla výhodná zejména kvůli nízkému úroku. Hlavním příjmem peněz byla však půjčka jednoho milionu u Hypoteční a zemědělské banky v Brně.⁴²

7. března 1930 byl položen základní kámen stavby, ten pocházel ze skály, na které je postaven zámek Nový Světlov. Stavba školy šla velice rychle, a tak následující školní rok 1931/1932 probíhala výuka již v nových prostorách měšťanské školy.⁴³

Interiér splňoval všechny předepsané normy, a tak probíhaly další práce jen v exteriéru. Pozemek za školou byl odvodněn a byla zde vykopána studna šest metrů hluboká. Velká zahrada, která patří také ke školnímu majetku, byla rozdělena na tři části. První část využíval pan ředitel, druhá sloužila včelařskému spolku pro vysazení keřů, na třetí části žáci vysázeli ovocné stromy, o které v rámci praktické výchovy pečovali. Před školou byl upraven břeh, vysázena tráva a zasazené keře. Veškeré práce kolem budovy školy prováděli nezaměstnaní občané města, dostávali za práci lístky, které mohli vyměnit za potraviny.⁴⁴

Žáci měšťanské školy byli povinni platit školné. U domácích to bylo 10-20 Kč, přespolní však museli platit až 200 Kč. V zimním období byla zavedena stravovací akce, kdy žákům musela být v poledne podávána teplá polévka. V nové školní budově byla v suterénu postavena i školní kuchyně s jídelnou. Její provoz a energie platilo město, jeden oběd stál 3Kč.

1. září 1938 se z měšťanské školy stala měšťanská škola újezdní, tudíž se změnil i název školní rady na školní radu újezdní. Záležitosti školy tak projednávaly dvě odlišné rady, rada školy obecné a rada školy měšťanské.⁴⁵

3.4.2 Obecná škola v Bojkovicích (změny ve školském zákoně)

Budova obecné školy byla během 1. světové války poničena, tudíž bylo nutná její rekonstrukce. Ta započala již v roce 1920. Nejdříve se budova musela odvodnit a roku 1925 byla do školy přivedena elektřina, světla byla ve všech místnostech školy i na chodbách a ve sklepech. Následovala oprava střechy a zvelebení interiéru školy. Kvůli bezpečnosti žáků byl ke škole vybudován chodník a škola i se školní zahradou byla oplocena.⁴⁶

⁴² Kronika Masarykovy měšťanské školy 1931-1945.

⁴³ Městský úřad Bojkovice: Dva prezidenti v Bojkovicích, Bojkovice 1992, str.26.

⁴⁴ Kronika Masarykovy měšťanské školy 1931-1945.

⁴⁵ KREMLICOVÁ, Renata. *Historie školství Základní školy T. G. M v Bojkovicích: závěrečná práce*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta pedagogická, 1998. 58str. , 8 str. příl., vedoucí závěrečné práce Doc. PhDr. Drahomíra Holoušová, CSc.

⁴⁶ Okresní archiv v Uherském Hradišti, fond Národní škola, inv. č. 484.

Roku 1922 byl vydán tzv. Malý školský zákon, který upravoval dosavadní platný Hasnerův zákon. Maximální počet žáků ve třídě byl snížen na 80, postupně na 60 a 50. Opět byla do rozvrhu zařazena tělesná výchova pro děvčata a pro chlapce byly nově otevřené lekce ručních prací výchovných. Úplnou novinkou byla občanská výchova, která se vyučovala dvakrát týdně. Nepovinným předmětem se stalo náboženství.⁴⁷

V roce 1928 učitelský sbor sledoval únavnost žáků při určitých předmětech a podal návrh ministru školství na úpravu rozvrhu hodin. O rok později proběhly malé změny v učebních osnovách. Občanská výchova již nebyla dvakrát týdně, ale pouze jednou, ručně výchovné práce byly zavedeny od 3. třídy, zvýšil se počet hodin českého jazyka, nově byla zavedena prvouka a vlastivěda pro žáky od třetí třídy. Pro žáky čtvrtých a pátých tříd byl snížen počet hodin týdně. V roce 1932 byla zahájena výuka nepovinného německého jazyka, která se konala ve třech skupinách po šesti hodinách týdně.⁴⁸

V roce 1934 se sešlo poprvé rodičovské sdružení, které bylo společné pro obecnou i pro měšťanskou školu, v kreslírně měšťanské školy.

Roku 1936 byli učitelé poučeni, aby pro žáky nebyli jen učiteli, ale i vychovateli. Museli zakládat zdravotní arch, byla založena poradna pro volbu povolání, učitelé se po práci dále vzdělávali, ale měli také spousty mimoškolních aktivit, např. jako cvičitelé v Sokole.

V roce 1937 byl vydán nový školní řád, který upravoval délku přestávek a omezoval počet porad učitelského sboru. V zásadě se v té době škola začala podobat té dnešní. Inspektoři nehodnotili učitele dle jejich znalostí, ale podle politické legitimace.⁴⁹

3.4.3 Oslavy výročí a mimoškolní činnost žáků v Bojkovicích

Oslavy vzniku 1. republiky byly v roce 1918 v Bojkovicích bouřlivé. 31. listopadu 1918 se konala mše svatá, po které následoval proslov starosty města.

Mezi další významné dny, které žáci oslavovali, patřil 21. prosinec, kdy byl oslaven příjezd Masaryka do Prahy, 28. březen byla oslava narození Jana Ámose Komenského, 4. března oslava narození Masaryka, 20. dubna 1919 byla slavnostně zasazena Masarykova lípa.

V roce 1919 se konal již 9. Dětský den, sbírka byla ve prospěch Masarykovy ligy ku potírání tuberkulózy. Další sbírky se konaly také ve prospěch ústavu zmrzačených dětí.

⁴⁷ Hledíková, Z., Janák, J., Dobeš, J., *Dějiny správy v českých zemích od počátku státu po současnost*. Praha: NLN, 2007, s. 284-285.

⁴⁸ Okresní archiv v Uherském Hradišti, fond Národní škola, inv. č. 483.

⁴⁹ Tamtéž.

Od 24. března 1933 byly všechny veřejné budovy vyzdobeny státní vlajkou nebo praporem. V zemi nastala krize, tudíž zisky ze sbírek nebyly nijak velké.

Od roku 1935 se zakládaly kurzy. Mezi první kurz patřil kurz kreslení, dále kurz zdravotnický, tělocvičný, atd.

24. listopadu 1935 se setkal učitelský sbor ku příležitosti 265. výročí úmrtí Jana Ámose Komenského. Tato schůze byla pojata jako školení v psychologickém směru.

20. výročí samostatnosti žáci oslavili vysázením stromů.⁵⁰

V roce 1926 bylo žactvo pojištěno proti úrazům u akciové společnosti „Legie“ v Praze. Na případ úmrtí ve výši 1000 Kč, tělesné invalidity 1500 Kč, dočasné invalidity 300 Kč. K pojištění se přihlásilo 125 žáků z 210. K dalšímu pojištění došlo ještě v roce 1937 u banky „Slavia“.

18. března 1932 promluvil prezident poprvé prostřednictvím školního rozhlasu k žákům. K tomuto účelu byl škole propůjčen rádiový přístroj.

V období od 1. prosince do 31. března 1932 se konala akce „Péče o nezaměstnané“. Nejchudším dětem v počtu 48 žáků byla podávána každý den v poledne polévka.

Zásadní krok v úpravě sešitů nastal, když byli žáci povinni linkovat jejich stránky.

Výnosem čl. 60 ministerstva školství roku 1933 bylo zavedeno oslovení „paní“ pro všechny ženy.

Žáci se zúčastňovali přednášek o výchově k brannosti, které se pak na krátkou dobu staly součástí výuky jako branná výchova, ta byla 5. dubna 1939 zrušena.⁵¹

3.5 Školství v Bojkovicích v průběhu 2. světové války

3.5.1 Situace ve městě za války, vliv válečných událostí na školu

Na počátku 2. světové války nastal příliv obyvatelstva ve městě, a to zejména matek s dětmi ze Slovenska a také z pohraničí. Tato situace se změnila v průběhu války změnila, ale přesto zde zůstalo 18 žáků, kteří se nemohli a nebo nechtěli vrátit.

Tyto změny se netýkaly jenom žactva, ale také učitelů. Jejich počet byl tak velký, že vdané učitelky musely přenechat své místo těm, kteří byli bez práce.

Němci vtrhli do Bojkovic 16. března 1939, obsadili několik budov, pod svou správu zabrali pyrotechnickou továrnu. Přízemí obecné školy zabrali vojáci pro své raněné vojsko a

⁵⁰ URL: <http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1464>, [cit. 28. února 2012].

⁵¹ Okresní archiv v Uherském Hradišti, fond Národní škola, inv. č. 484.

po příchodu dalšího oddílu byla zabrána celá budova školy. Nezbyvalo nic jiného než přesunout vyučování do budovy měšťanské školy. Kapacita této budovy však nebyla tak velká, tudíž se zde žáci museli střídat. Výuka žáků měšťanské školy probíhala v ranních hodinách, obecné školy pak odpoledne.⁵²

19. dubna 1939 německé vojsko opustilo budovu školy, jen pět dnů stačilo k tomu, aby byla budova vyčištěna a žáci se do ní mohli opět vrátit. Rodiče se snažili, aby se děti do školy těšily, a tak darovali roku 1939 peníze na mikulášskou nadílku a každému dítěti byla pořízena vhodná kniha.

Během roku 1939 byly ve městě vyhlášeny „Týdny pro zdraví“. První takovou akcí byl „Týden národního zdraví“, kdy se vedení školy snažilo zlepšit čistotu a pořádek ve třídách, na chodbách, toaletách a ostatních místnostech školy. Pro školu byly zakoupeny proutěné odpadkové koše, na záchody byly zhotoveny schránky na toaletní papír. Další akcí byl „Týden čistoty a pořádku v obci“. Na tuto akci navazovaly přednášky lékařů ve třídách. Mudr. František Maštálíř přednášel děvčatům na téma „Hygiena dospělého děvčete“.

Začátkem září 1940 byly ze škol odstraněny učebnice dějepisu, zeměpisu a češtiny, ostatní učebnice byly podrobeny cenzuře. Třídní knihy, katalogy, vysvědčení i školní zprávy musely být vedeny dvojjazyčně. Všechny nápisy na chodbách škol musely být taky dvojjazyčné, s podmínkou že jazyk německý bude na prvním místě. Obrazy našich prezidentů ve třídách vystřídaly obrazy Adolfa Hitlera.

Velké změny proběhly i ve školním rozvrhu. Nejčastějším předmětem byl německý jazyk, který měli žáci osm vyučovacích hodin týdně, jazyk český měli pouze tři až čtyři vyučovací hodiny týdně, avšak bylo zakázáno probírat literaturu, knihy ve školní knihovně prošly cenzurou a po celou dobu okupace byl zakázaný přístup jak do školní, tak i do učitelské knihovny. Z rozvrhu zmizely hodiny dějepisu a hodiny zeměpisu se týkaly pouze Německa.⁵³

Výnosem ministerstva školství a národní osvěty z 6. listopadu 1940 bylo nařízeno, aby všechny dosavadní kroniky a pamětní knihy byly zabaleny, zapečetěny a uloženy do školních archivů. Nové kroniky aby se zapisovaly se zřetelem na nové státoprávní poměry. Výchova a výuka byly vedeny tak, aby se co nejvíce přiblížily duchu nové doby. Všichni učitelé se museli povinně zúčastnit zkoušky německého jazyka v Uherském Brodě, hodnocení bylo velmi přísné, stalo se, že někteří museli zkoušku absolvovat i třikrát, dokud jejich znalosti

⁵² Kronika Masarykovy měšťanské školy 1931-1945

⁵³ Školní kronika 1940-1945.

nebyly uspokojivé.⁵⁴ Žáci osmých tříd byli svoláni do jedné třídy a jednotlivcům byla doporučena řemesla, kterých bylo potřeba. Učitelé byli zaměstnání i o letních prázdninách, někteří pracovali při žních, jiní vypomáhali na městském úřadě, ostatní navštěvovali alespoň kurzy na záchranu tonoucího, instruktora plavectví, aj.

Od 1. března 1942 byla povinně zavedena výuka německého jazyka již od první třídy, žáci se jej učili čtyři hodiny týdně.

Do měšťanské školy se žáci přemístili ještě jednou, a to 10. května 1944, kdy nastal výbuch v místní pyrotechnické továrně. Budova obecné školy byla natolik zničena, že v ní nebylo možné vyučovat. Následující rok vojsko zabralo i budovu měšťanské školy, výuka mohla probíhat pouze ve dvou místnostech. Kvůli častým poplachům se však přestalo vyučovat úplně. Žáci dostávali domácí úkoly během vánočních prázdnin. Plnohodnotná výuka byla opět obnovena až ve svobodné republice.⁵⁵

V průběhu 2. světové války se pravidelně konaly oslavy narozenin vůdce Adolfa Hitlera, také výročí vzniku Protektorátu Čechy a Morava, svátek práce. Tyto oslavy neprobíhaly obvyklým způsobem. Na škole byly pouze vyvěšeny prapory od osmé hodiny ranní do desáté hodiny večerní. Žáci a učitelé měli v tyto dny volno.

Jako každý rok, tak i v průběhu 2. světové války, se pořádal sběr lipového květu. Při této události přišla nešťastnou náhodou o život žena ze Záhorovic. Z tohoto důvodu byla akce přerušena. Nadále však pokračoval sběr bylin, odpadových hmot, bukvic, kaštanů, atd. Žáci se zúčastnili akce Děti dětem. Odevzdali 4 kg fazolí, 3 kg cibule, 5 kg zelí, 3 kg mrkve a petržele, 2,5 kg krup, 2 kg mouky, obilí a brambory.⁵⁶

Učitelský sbor se snažil žákům válečná léta zpříjemnit výlety po okolí. Někdy jezdili i do vzdálenějších měst poznávat krásy naší republiky. I když válečná léta byla pro všechny velmi těžkým obdobím, nadále pokračovaly dobročinné akce a sbírky.⁵⁷

Sdružení rodičů se zasloužilo roku 1944 o koupi psacího stroje a rozmnožovacího přístroje pro školu.⁵⁸

⁵⁴ Školní kronika 1940-1945.

⁵⁵ Kronika Masarykovy měšťanské školy 1931-1945.

⁵⁶ Školní kronika 1940-1945.

⁵⁷ Tamtéž.

⁵⁸ Tamtéž.

3.6 Školství v Bojkovicích po 2. světové válce do roku 1953

Po dlouhé přestávce bylo vyučování opět zahájeno v den, kdy slavil 61. narozeniny pan prezident Edvard Beneš, tedy 28. května 1945. Tento školní rok byl ukončen 19. července 1945, avšak tentokrát již s nadšením a očekáváním lepší budoucnosti.

Zahájení školního roku v osvobozené republice bylo slavnostní po celé republice. Výnos ministerstva školství nařizoval, že pokud počet žáků ve třídě překročí počet 45 žáků, musí být při třídě vytvořena pobočka, a tak by na škole mělo být 5 tříd s 5 pobočkami, ale k dispozici bylo jen 7 učitelů, tudíž byly zřízeny pobočky pouze při 4. a 5. třídě.⁵⁹

3.6.1 Národní škola v Bojkovicích

Znalosti žáků po 2. světové válce značně pokulhávaly. Téměř 3 měsíce si doplňovali mezery v látce, tudíž na novou látku nezbývalo mnoho času, a proto bylo vybíráno v osnovách jen to nejdůležitější, co nešlo vynechat.

Ve školním roce 1945/1946 byl největší úbytek jak žactva, tak i učitelů. Přistěhovalo se pouze 6 žáků a odstěhovalo 51 žáků, celkem tedy ubylo 45 žáků. Kvůli nízkému počtu učitelů byly prodlouženy vánoční prázdniny, poté byl omezen počet vyučovacích hodin na 3 denně. Doba vyučovacích hodin byla zkrácena na 45 minut. Od tohoto školního roku se vyučoval na školách ruský jazyk a politická výchova.

Počátkem školního roku 1946/1947 byla v budově obecné školy zřízena pobočka městské hudební školy, zatím bylo otevřeno jen houslové oddělení.

Nový školský zákon z roku 1948 zaručoval všem dětem stejnou možnost vzdělání. Podle nového zákona byla mládež povinna navštěvovat nejdříve školu mateřskou (3-6 let), školu prvního stupně (od 6let), druhého stupně (střední školy do 15 let). Zrušilo se staré rozdělení na obecnou a měšťanskou školu. Měšťanská škola nesla od této chvíle název střední, obecná pak národní.⁶⁰

Budova školy byla po válce ve špatném stavu, chybějící skla v oknech byla nahrazena pouze lepenkou, střecha a okapy byly ve špatném stavu. Až koncem dubna 1946, díky upozornění učitelského sboru, byla zahájena rekonstrukce. Ztráty utrpěl i inventář školy, byly

⁵⁹URL: http://www.psp.cz/eknih/1935ns/se/tisky/t0498_00.htm, [cit. 1. března 2012].

⁶⁰URL: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1948/sb38-48.pdf>, [cit. 1. března 2012].

zjišťovány škody a prováděna revize. Výška škod, vzniklých válečnými událostmi, byla vyčíslena na 20 000 Kčs.

Následující školní rok byly vynaloženy další náklady na opravu budovy, a to 122 588 Kčs. Vedení školy požádalo v listopadu 1946 zemskou školní radu v Brně o příspěvek na vybavení školní tělocvičny. Žádost byla vyřízena kladně a škola získala 30 000 Kčs. I přes veškeré snahy zrekonstruovat budovu školy byl stav budovy označen komisí ministerstva školství a zemské rady z Brna za nevyhovující. Vedení školy však pokračovalo v rekonstrukci. Od ministerstva školství škola získala 20 000 Kčs na opravu školní kuchyně. Na chodbách školy bylo zřízeno zvonkové zařízení na elektrický proud. Sborovna byla přeměna na pracovnu pro ženské ruční práce se čtyřmi šicími stroji, sborovna byla zřízena ve vedlejší místnosti.⁶¹

Ve školním roce 1949/1950 se vedení školy zaměřilo hlavně na zvelebení interiéru školy. Natírala se okna, do tělocvičny bylo pořízeno zatemnění na okna, aby se zde mohly promítat filmy, do školy byl pořízen kinoaparát v hodnotě 59 016 Kčs. Škola ze Záhorovic darovala 92 kusů obrazů. Hodiny hudební výchovy se staly zajímavější díky klavíru, který stál 70 000 Kčs. Ministerstvo školství a umění darovalo škole rozmnožovací přístroj, knihy, ale také vycpaniny zvířat.

Ve školním roce 1950/1951 byla v každé třídě zavedena čítárna časopisů, jelikož byli žáci povinni navštěvovat kroužek ruského jazyka, škola odebírala také časopisy v ruském jazyce, např. Огонёк, Дружные ребята, Пионер, Пионерская правда, Учительская газета.

I v tomto školním roce se pokračovalo v opravě jídelny, a to tentokrát v renovaci podlahy. Vedle budovy školy byla postavena kůlna, do které si dojíždějící žáci uschovali svá kola.⁶²

3.6.2 Střední škola v Bojkovicích

V roce 1945 se neotevřel první ročník měšťanské školy, protože žáci pátých tříd školy obecné zůstali na této škole a žáci šesté třídy obecné školy postoupili rovnou do druhé třídy měšťanské školy.

Omítka školy byla po válce poničená, a tak proběhla během prázdnin v roce 1946 její oprava. Cesta ke škole byla vydlážděna dlažebními kostkami.

⁶¹ Školní kronika 1948-1953.

⁶² Tamtéž.

Po únoru 1948 započal svou činnost „Okresní akční výbor učitelů“. Tento výbor se soustřeďoval především na politickou příslušnost učitelů. Jeho práci usnadňovali obyvatelé města a okolních vesnic, kteří zasílali výboru písemné stížnosti jak z politických, tak i ze soukromých důvodů. Výška trestů se odvíjela od toho, jaký měli učitelé postoj ke komunistické straně před únorem 1948. Tresty byly různé, nejmenším trestem byla pouhá výtka, dále přeřazení do jiné obce i na místo podřazené nebo úplný zákaz vyučovat určitý předmět, starší učitelé byli nuceni odejít předčasně do penze. V místním učitelském sboru byla udělena výtka osmi učitelům. Výbor ukončil svoji činnost 31. března 1948.

1. září 1948 se změnila učební osnovy, od tohoto data už také škola nemohla nést oficiálně název Masarykova střední škola. Na úřední pečeti se používal název Střední škola v Bojkovicích.⁶³

V červenci 1949 se zrušilo rodičovské sdružení a zavedlo se Sdružení rodičů a přátel školy.

Od 1. září 1953 se národní škola spojila se střední školou, a tak vznikla osmiletá střední škola.

3.6.3 Oslavy výročí, kulturní akce a mimoškolní činnost žáků v Bojkovicích

Po dlouhé době se konala roku 1945 opět vzpomínková slavnost na paměť úmrtí T. G. Masaryka spojená s pietní výstavkou instalovanou na horní chodbě budovy školy. V hodinách prvouky, vlastivědy a politické výchovy učitelé mluvili o mnichovském diktátu, avšak se zřetelem k věku žáků. Na školách probíhaly slavnosti státního svátku 28. října, výročí Velké říjnové revoluce, výročí popravy studentů v Praze, narozeniny prezidenta Masaryka a také narozeniny J. A. Komenského.⁶⁴

Slavnostně byly vzpomenuy v tomto časovém období každým rokem narozeniny generalisima J. V. Stalina a 22. února 1945 se konala oslava 28 let založení Rudé armády a pietní vzpomínka na padlého vojína Rudé armády, pochovaného na zdejším hřbitově. Na jeho hrob žáci přinesli věnec.

⁶³ URL: <http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1471>, [cit. 1. března 2012].

⁶⁴ Školní kronika 1948-1953.

Během akce „Týden dětské radosti“ učitelé pro žáky uspořádali výlety do blízkých Luhačovic, procházky po lesích, ale také promítání úzkých filmů (grotesek). V květnu 1946 škola zakoupila film „Vítězný máj“.⁶⁵

Další školní rok se v rámci „Týdne dětské radosti“ konaly výlety do Trenčianské Teplice a do Trenčína, spojené s prohlídkou průmyslových podniků. Žáci se účastnili také exkurzí místních průmyslových podniků, např. mlékárny, mlýna, pekárny a cihelny.

Všichni žáci museli třikrát ročně podstoupit vyšetření lékaře, který je měřil, vážil a vystupující děti rentgenoval. Od ledna 1947 probíhala nejdříve polévková akce, později bylo žákům podáváno kakao. O tuto akci se zasloužil americký Červený kříž.

Již od roku 1948 se škola věnovala dalšímu možnému vzdělání svých žáků. Horníci z ostravsko-karvinských dolů uspořádali přednášku pro žáky, kde přednášeli o radostech a útrapách svého zaměstnání. Další motivací byl výlet do Gottwaldova⁶⁶ do závodu Svit, kde se vyráběla obuv. Třídní učitelé si zvali rodiče do školy a řešili, jaké povolání by si mělo jejich dítě zvolit. Žáci osmých tříd museli od roku 1950 skládat závěrečné zkoušky. Na škole zkoušely vždy tři komise.⁶⁷

V roce 1949 probíhala družba se školou v Nemšové na Slovensku. Žáci těchto škol si dopisovali a vzájemně věnovali knihy. Knihy, které byly zaslány do Nemšové, zakoupilo ministerstvo informací a osvěty. Na konci školního roku žáci tyto knihy věnovali do školní knihovny. Další družby byly se školami z Vlčnova a z Trenčína.

Ve školním roce 1948/1949 bylo zavedeno několik zájmových kroužků, které byly povolené okresní školní radou, a to těsnopisný, dramatický, filmový, pěvecký. Následující rok k těmto jmenovaným přibyl ještě kroužek automobilový, truhlářský, šití šatů, pletení a ošetřovatelský.

Žáci bojkovské školy vynikali jak v prospěchu, tak i ve sportu. Ve školním roce 1949/1950 získali dokonce první místo ve prospěchu v rámci Gottwaldovského kraje.

Za odměnu bylo zasláno 46 nejlepších žáků na rekreaci do Luhačovic. Zde se zaslouženě rekreovali 14 dnů. Ve sportu vynikali především ve volejbale a trojboji.

V roce 1950 žáci odevzdali všechny své učebnice, výměnou jim byly vráceny učebnice zcela nové. V tomto roce proběhly změny i v mimoškolní činnosti, byl zrušen Orel,

⁶⁵ Školní kronika 1948-1953.

⁶⁶ Nynější Zlín.

⁶⁷ Školní kronika 1946-1957.

spolek Sokol byl zatím ponechán, žáci se setkávali zejména v mládežnické organizaci Pionýr. Počet oddílů rostl rychlým tempem.⁶⁸

⁶⁸Školní kronika 1946-1957

4 Osmiletá střední škola v Bojkovicích

Osmiletá střední škola měla ve školním roce 1953/1954 dvacet tříd a vyučovalo zde 23 učitelů. Ředitelem byl nadále Jindřich Götz, který byl ředitelem střední školy. Ředitel národní školy Jindřich Dolinský působil na škole jako řadový učitel.

Systém osmiletých středních škol byl ukončen v roce 1961 zavedením povinné devítileté školní docházky.⁶⁹

4.1 Školství v Bojkovicích v letech 1953-1961

Ve škole bylo osm kmenových tříd a jedenáct poboček. Navíc byla zřízen jednoletý kurz pro žáky, kteří nebyli po absolvování třetí třídy střední školy přijati na další studia nebo nenašli práci.

Hlavní myšlenkou výchovy dětí bylo vést je v duchu vědeckého světového názoru, vychovat z nich zdatné lidi, kteří vyhledávají kolektivní práci a uvědomují si, že jsou občany Československé socialistické republiky a že musí s nadšením propagovat komunismus.

Na škole probíhaly kontroly, zda učitelé v hodinách prosazují myšlenky komunismu, žáci byli kontrolováni i ve svém volném čase.⁷⁰ Na schůzkách rodičů a přátel školy se učitelé soustřeďovali především na to, aby rodiče vedly své děti ve stejném duchu jako učitelé ve škole, tedy v duchu idey komunismu. Účast na těchto schůzkách byla vždy vysoká.⁷¹

Díky vysokému počtu tříd nebyl dostatek učeben, a proto muselo dojít k pár změnám. Ředitel školy se musel vzdát svého bytu, který posloužil jako sborovna, laboratorní pracovna, kabinet a třída. Původní sborovna se přeměnila ve třídu, laboratoř v ředitelnu.

Mičurinský kroužek byl ve školním roce 1952/1953 rozdělen na včelařský a pěstitelský. Včelařský kroužek se staral o tři úly, které měli včelaři umístěné na zahradě školy.⁷²

Školní rok 1953/1954 zahajovali učitelé s velkými obtížemi. Neměli učitelské osnovy a ani bližší pokyny o počtu vyučovacích hodin. Navíc nebyly škole dodány třídní knihy a ani výkazy. Nové učebnice přicházely opožděně, někdy až o několik týdnů.⁷³

⁶⁹ Školní kronika 1946-1957.

⁷⁰ Tamtéž.

⁷¹ KREMLICOVÁ, Renata. *Historie školství Základní školy T.G.M v Bojkovicích: závěrečná práce*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta pedagogická, 1998. 58str. , 8 str. příl., vedoucí závěrečné práce. Doc. PhDr. Drahomíra Holoušová, CSc.

⁷² Tamtéž..

⁷³URL: [http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1471,\[cit. 10. března 2012\]](http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1471,[cit. 10. března 2012]).

Následující školní rok nastaly nepokoje mezi učiteli učitelského sboru. Většina pedagogů prosazovala odstoupení nynějšího ředitele Götze, k pedagogům se připojila i značná část obyvatel Bojkovic. Školský výbor pozorně sledoval situaci na škole a stál na straně ředitele. Kvůli uklidnění atmosféry na škole byli přesunuti učitelé J. Dolinský, F. Salvet, manželé Valáškoví, M. Guryča a M. Koželuha na jiné školy. Ústřední inspekce doporučila všem učitelům číst pozorně politickou literaturu, nadále školu důsledně kontrolovala, což vedlo v únoru 1958 k propuštění tří učitelů pro politickou nespolehlivost a náboženské přesvědčení. Ředitel Götz však nevydržel psychický nátlak svého okolí a v roce 1960 se rozhodl vzdát své funkce ředitele a odešel vyučovat jako řadový učitel do Prakšic.⁷⁴

V roce 1953 se nepřihlásilo do náboženství 48 žáků, učitelský sbor přemlouval ředitele, aby zvážil své rozhodnutí, protože jeho syn patřil mezi ty, kteří náboženství navštěvovali. Ve školním roce 1957/1958 se z 500 žáků, kteří navštěvovali školu, nepřihlásilo do náboženství 295 žáků, tedy 43%.

Ve školním roce 1956/1957 si žáci museli povinně umývat ruce v chlorseptolu. 2. června 1957 se uskutečnila velká oslava Mezinárodního dne dětí. Díky pěknému počasí, byla hojná účast. Vedení školy připravilo ve spolupráci s rodiči velmi hodnotný program na sokolském hřišti. Děti zde měli k dispozici střelnici, kolo štěstí, maňáskovou scénu, rybáři měli pro děti připravené soutěže.⁷⁵

14. září 1957 pořádali žáci se svými učiteli v kinosále manifestaci proti fašismu. Rodiče dětí se této manifestace nezúčastnili. V tomto roce uzavřela škola patronátní smlouvu s Vlárskými závody⁷⁶. Závody zapůjčily do školní dílny pásovou pilu a poskytly finanční obnos na koupi kožené žíněny do tělocvičny. Na oplátku žáci darovali Závodnímu klubu Vlárských závodů všechny loutky loutkového divadla, které vyrobili.⁷⁷

14. prosince 1957 se konalo slavnostní otevření nového Kulturního domu v Bojkovicích. Přítomni byli všichni žáci, zástupci města a pozvaní hosté. K této příležitosti byl pozván státní symfonický orchestr z Gottwaldova. První významnou akcí, která se konala v novém kulturním domě, bylo přivítání hostů ze Sovětského svazu. Ředitel zde krátkým proslovem v ruském jazyce přivítal 35 hostů. Pionýři si připravili tělovýchovný program a děvčata cvičila s míči. Také ženy ze Spartaku se zapojily do cvičení, nakonec vystoupil

⁷⁴ Školní kronika 1946-1957

⁷⁵ Školní kronika 1946-1957.

⁷⁶ nynější Zeveta .

⁷⁷ Školní kronika 1946-1957.

národopisný taneční soubor Světlovan. Všichni vystupující byli odměněni potleskem pětiset přítomných z řad Bojkovjanů.⁷⁸

Koncem 50. let byl škole zaslán soupis preferovaných oborů, mezi které patřilo hornictví, hutnictví, zemědělství. S tímto soupisem ředitel obdržel i směrná čísla, podle úspěšnosti jejich plnění následovalo hodnocení nejen ředitele, ale i celého učitelského sboru.

Žáci se zúčastnili soutěže mladých techniků, celkem měli vystaveno 65 exponátů, v okresním kole získali druhé místo. Jako výhru obdrželi 200 Kčs a nářadí do školní dílny.⁷⁹

Ve školním roce 1960/1961 byla poprvé otevřena devátá třída. Nastal problém, kam bude tato třída umístěna, tudíž muselo být v některých třídách zavedeno střídavě ranní a odpolední vyučování. Tento školní rok byly pořízeny poprvé učebnice zdarma. Následující roky byly pro žáky prvních tříd vždy pořízeny nové učebnice. Ostatní ročníky používaly učebnice přibližně v délce tří až čtyř roků.

Následující školní rok byly otevřeny již tři pobočky při deváté třídě, tudíž se musel změnit i název školy.⁸⁰

⁷⁸ Školní kronika 1946-1957.

⁷⁹Tamtéž.

⁸⁰Tamtéž.

5 Základní škola v Bojkovicích

Otevřením devátých tříd se změnil název školy na „základní devítiletá“. V roce 1983/1984 se snížil počet tříd opět na osm, tudíž se zrušilo označení devítiletá a byl ponechán název „základní škola“. Tento název je doposud, i když je znova zavedena devítiletá školní docházka.⁸¹

5.1 Školství v Bojkovicích v letech 1961-1989

Ve školním roce 1961/1962 bylo 11 tříd na prvním stupni a 15 tříd na druhém stupni. Škola trpí nedostatkem místa, počet pomůcek v kabinetech se rozšiřoval, tudíž byla potřeba větších prostor. Vyučování probíhalo na třech místech, v bývalé budově obecné školy, v místním hostinci a v budově bývalé měšťanské školy. Ve školním roce 1964/1965 byla otevřena základní škola praktická, ve které se vzdělávají žáci s poruchami učení nebo s mentálním postižením.

Ve školním roce 1965/1966 byli žáci rozděleni do studijních a nestudijních tříd. Základní učivo zůstalo stejné, avšak ve studijních třídách se učivo prohlubovalo a v nestudijních třídách bylo více prostoru na procvičování a opakování. V dubnu započala stavba dílenského pavilonu. Na stavbě se podíleli i žáci vyšších ročníků a rodiče. Stav budovy školy byl v naprosto katastrofickém stavu. Byla nutná oprava ústředního topení, vodoinstalace, elektroinstalace, prioritou však byla oprava střechy.⁸² V září 1981 byla budova školy, kde probíhalo vyučování žáků prvního stupně, uzavřena. Žáci museli dojíždět do škol v okolních obcích. O dva roky později bylo zahájeno vyučování v bývalé budově mateřské školy.⁸³

Základní škola v Bojkovicích měla nejnižší finanční prostředky v okrese, po prospěchové stránce však patřila mezi nejlepší, což se projevilo i v navazujícím studiu na učilištích a středních školách.

Ve školním roce 1968/1969 byla ve škole napjatá atmosféra. Zástupce ředitele Jaroslav Pavlík a učitelé Ladislav Kocman, Oldřich Matějík a Vlastimil Ogrodník, kteří veřejně vystupovali jako zastánci nového politického Dubčekova vedení a kriticky se vyjádřili

⁸¹ Školní kronika 1958-1992.

⁸² URL: <http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1471>, [cit. 10. března 2012].

⁸³ Školní kronika 1958-1992.

k současnému vedení školy, byli po nástupu "normalizace" přeloženi do Starého Hrozenkova, do Bánova, do Šumic a na Žitkovou.⁸⁴

Ve školním roce 1976/77 se v prvních třídách začíná s "novým pojetím československé výchovně vzdělávací soustavy". Učitelky 1. stupně se pravidelně zúčastňují potřebného proškolení, jímž postupně prošli i všichni vyučující 2. stupně.⁸⁵

5.1.1 Oslavy výročí, mimoškolní činnost a změny ve školním rozvrhu žáků v Bojkovicích

Kvůli rozdělení na studijní a nestudijní třídy museli mít učitelé dvojí přípravu. Novým učitelům byla věnována velká pozornost, každému byl přiřazen zkušený učitel, který jim pomáhal s přípravou a seznamoval je s chodem školy.

Od roku 1966 přibýly do školního rozvrhu nepovinné předměty. Byl to německý jazyk, výtvarná výchova, sportovní gymnastika, sportovní hry, sborový zpěv, chemická a fyzikální praktika.

Jedna z oblastí, ve které bojkovské děti šířily slávu školy, byl sborový zpěv. Pod vedením učitele Vratislava Špačka vyhráli žáci několik soutěží, zúčastnili se mnoha přehlídek a koncertů.⁸⁶

Učitelky prvních tříd se povinně každým rokem účastnily ideově politického školení, později se tohoto školení museli účastnit i učitelé prvního a druhého stupně, toto školení bylo povinné do roku 1989.

Od roku 1976 byl pro žáky prvního stupně zaveden plavecký výcvik.

Školní rok 1984/1985 probíhal v rámci akcí a oslav na počest 40. výročí osvobození naší vlasti. Koncem května byla uspořádána slavnostní akademie pro žactvo i občany Bojkovic. Všechny oslavy a výročí byly vzpomenuy v rámci ideově výchovného procesu výuky. Nejvýznamnější události se slavili hromadně nebo byly vzpomenuy ve školním rozhlase. Škola navázala družbu se školami z Trenčianské Turné a z Moskvy. Během letních prázdnin v roce 1975 proběhl mezi žáky výměnný pobyt.⁸⁷

⁸⁴ URL: <http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1480>, [cit. 10. března 2012].

⁸⁵ Tamtéž.

⁸⁶ Tamtéž.

⁸⁷ Školní kronika 1958-1992.

5.2 Školství v Bojkovicích v letech 1989-2000

Listopadové události roku 1989 měly vliv i na chod školy v Bojkovicích. 24. listopadu se škola připojila ke stávce rozhlasovou relací, 8. prosince zde vzniklo Občanské fórum. Na první schůzi fóra se řešila otázka navrácení názvu „Masarykova škola“. 7. března 1990 proběhla oslava 140. výročí narození T. G. Masaryka. Škola uspořádala slavnostní večer. Na této akci byl sepsán a odeslán do Prahy požadavek na navrácení názvu školy. Žádost byla vyřízena kladně a 28. října 1990 byla před školou slavnostně odhalena pamětní deska se jménem T. G. Masaryka.⁸⁸

V průběhu devadesátých let se i na škole definitivně skončilo s výukou ruského jazyka a žáci si vybírají mezi jazykem anglickým a německým, velice oblíbeným předmětem se stala informatika.

Od 1. září 1994 ministerstvo školství zrušilo žákům základních škol, výjimkou byli žáci prvních tříd, bezplatné poskytování školních pomůcek. Vedení školy po dohodě s rodiči zajistilo sešity a výkresy za nižší cenu.

Ve školním roce 1996/1997 se snažili učitelé upustit od encyklopedického systému učení a snaží se žáky více prakticky zapojit. Nechtěli, aby výuka probíhala tak, že se budou vše učit nazpaměť, ale chtěli je donutit logicky myslet a vést k samostatnosti. Žáků přibývalo, a tak byly zaplněny všechny třídy, včetně odborných, a proto se žáci museli stěhovat na každou vyučovací hodinu do jiné třídy. Žákům pátých tříd, kteří rádi sportovali, byla nabídnuta možnost navštěvovat třídu se sportovním zaměřením. Sportovní třída měla ve svém rozvrhu tělesnou výchovu každý den, očekávalo se, že žáci z této třídy se budou účastnit závodů a budou se sportu věnovat i ve svém volném čase.⁸⁹

V následujících letech vznikaly problémy s organizací školství. Učitelé stávkovali kvůli zkrácení úvazků a snížení platů, situace se změnila 1. ledna 1999, kdy ministerstvo školství zvýšilo tarifní mzdy, následující rok se však situace opět změnila, mzdy se snížily a dosahovaly výšky roku 1997. Ve školním roce 1997/1998 trpěla škola nedostatkem učitelů, jenže žádný nově vystudovaný učitel nechtěl za tak nízký nástupní plat učit.

Ve školním roce 1999/2000 se opět vyučovalo ve dvou budovách. Do budovy bývalé obecné školy se přemístilo osm tříd prvního až třetího ročníku.⁹⁰

⁸⁸ KREMLICOVÁ, Renata. *Historie školství Základní školy T. G. M v Bojkovicích: závěrečná práce*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta pedagogická, 1998. 58 str. , 8 str. příl., vedoucí závěrečné práce Doc. PhDr. Drahomíra Holoušová, CSc.

⁸⁹ Školní kronika 1993- doposud.

⁹⁰ Školní kronika 1993-doposud.

5.2.1 Přístavba Základní školy T. G. Masaryka v Bojkovicích v 20. století

5.2.1.1 Stavba nového školního pavilonu

Počátkem 90. let začaly probíhat přípravy na přístavbu školy. Byla dokončena projektová dokumentace, vykoupeny pozemky. První třída musela být přestěhována do budovy jeslí. Školní výuka a družina byly rozmístěny na několik místech: v budově ZŠ na Husově ulici, v hlavní budově ZŠ na Štefánkově ulici, v jeslích a v ZŠ v Krhově. Třídy, které byly umístěné v hlavní budově, se potýkaly s nedostatkem místa a malými prostory k vyučování, některé dokonce nesplňovaly hygienické podmínky. Odborné učebny se změnilly v kmenové třídy, žáci se museli téměř každou vyučovací hodinu přemísťovat. Dalším problémem byla absence tělocvičny. Výuka tělesné výchovy probíhala ve třídě, ve které nebylo žádné sportovní nářadí, navíc zde nebyla k dispozici šatna. V červenci 1992 byla zahájena stavba nového školního pavilonu.⁹¹

Školní rok 1993/1994 byl rokem otevření nového pavilonu školy. Stavba trvala pouhých 15 měsíců, náklady na ni činily 15, 6 milionu Kč. Slavnostní otevření bylo zahájeno 29. října 1993 hymnou a proslovem ředitele školského úřadu, starosty města a ředitele školy. Celý ceremoniál natáčela Česká televize a spousta soukromých kamer návštěvníků. Poté byli občané pozváni na prohlídku školy. I když měl pavilon pět pater, byl v okamžiku zaplněn občany Bojkovic i okolních vesnic. Hosté obdivovali vybavenost podkroví, kde bylo moderně vybavené fit centrum.

Vedení školy nezháleželo a ještě v měsíci listopadu začalo s rekonstrukcí staré budovy, všechny třídy byly vymalovány a připraveny pro výuku. 9. prosince 1993 měli žáci ředitelské volno. Učitelé, vychovatelky ze školní družiny, někteří zaměstnanci městského úřadu a rodiče pomáhali se stěhováním nábytku a školních pomůcek do staré budovy školy.

Od 12. prosince 1993 se vzdělávalo všech 563 žáků Základní školy T. G. Masaryka pod jednou střechou.⁹²

⁹¹ Školní kronika 1993-doposud.

⁹² Tamtéž.

5.2.1.2 Stavba sportovní haly

Žáci sportovních tříd dosahovali skvělých výsledků na různých sportovních soutěžích. Tehdejší ředitel školy Zdeněk Ogrodník, aprobovaný učitel tělesné výchovy, se zasloužil o to, aby byla postavena sportovní hala, kde by žáci mohli zdokonalovat své sportovní výkony. Stavba byla započata ve školním roce 1995/1996. Slavnostní otevření se mělo konat 28. října 1996, jenže stavba ještě nebyla dokončená, a tak se kolaudace musela posunout o pár týdnů.

7. listopadu 1996 se konala ve sportovní hale generální zkouška programu a následující den byla hala slavnostně otevřena. Lze ji využít na všechny sálové sporty, cvičební plocha má rozlohu 40*24m, výška stropu je 11m, kapacita tribuny je 400 až 500 diváků. V budově sportovní haly jsou v přízemí umístěné šatny pro žáky a kabinety učitelů tělesné výchovy. V prostorách nového pavilonu můžeme najít ještě nářadovnu, saunu s odpočívárnou, ošetřovnu, bufet a sociální zařízení. Z haly je přímý vstup do budovy školy.⁹³

Na úklidu se před otevřením podílely i žákyně devátých tříd pod vedením třídních učitelek. O estetickou výzdobu vstupní haly, schodišť, chodeb a dalších prostorů se zasloužily učitelky výtvarné výchovy.

Slavnostní otevření uváděl moderátor České televize. Tribuna se chvíli po otevření hlavních dveří sportovní haly plní rychlým tempem, a tak muselo vzniknout provizorní hlediště vzniklé ze židliček přinesených ze tříd. Přibližný odhad počtu přítomných byl 1800 až 2000 lidí. Program začínal státní hymnou, proslovem starosty města, ředitele školy a stavbyvedoucího. Následoval nástup cvičenců, 400 žáků zde předvedlo program, který nacvičovali několik týdnů.

V letech 1998/1999 se začíná uvažovat o stavbě stravovacího pavilonu.⁹⁴

5.2.2 Oslavy výročí, mimoškolní činnost a inspekce žáků v Bojkovicích

Ve škole byl vydáván školní časopis Školák, do kterého přispívali sami žáci svými články.

Dva učitelé se zúčastnili školení Peer programu⁹⁵, poté s dětmi v rámci rodinné výchovy pořádali besedy na téma drogy a alkohol. Besedy na podobné téma vedli se žáky také zástupci České policie.

⁹³ Školní kronika 1993- doposud.

⁹⁴ URL: <http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1288>, [cit. 17. března 2012].

Všechny znalosti získané z těchto besed žáci uplatnili v soutěži Paragraf 11/55.⁹⁶ Tato soutěž byla zaměřena na zvyšování právního vědomí dětí a mládeže. Formou vědomostní, ale i zábavné, prožitkové až adrenalinové soutěže se tak žáci poměřovali ve znalostech zákona a práva, vyzkoušeli si týmovou spolupráci, ale třeba i to, jaké to je být starostou či hejtmanem. Prioritním zákonem, na který se soutěž zaměřovala, je Zákon 379/2005 Sb. z 19. srpna 2005 o opatření k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky. Tím se Paragraf 11/55 stal preventivním programem proti kouření.⁹⁷

Ve školním roce 1998/1999 zkontroloval chod školy šestičlenný tým inspektorů České školní inspekce. Závěr jejich inspekce byl pro školu pozitivní, jelikož nebyly shledány žádné nedostatky. Ve školní knihovně bylo zařízeno informační centrum pro učitele, kde měli k dispozici počítač, v něm uložený školní řád, vyhlášky, výukové programy, encyklopedie. Učitelé zde mohli využívat kopírovací zařízení a psací stroj. V roce 2000 byly některé třídy vybaveny počítači, ke kterým měli žáci volný přístup. Další důležitou investicí byla rekonstrukce pracovny fyziky.

Učitelé Zdeněk Ogrodník a Jiří Šmíd absolvovali s dvaceti žáky šestidenní zájezd do Švýcarska s ekologickou tematikou. Tato akce se konala pod záštitou Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a UNESCO.

28. října 1998 oslavili občané Bojkovic ve školní hale 80. výročí samostatnosti Československé republiky. Více než 200 žáků svým sportovně kulturním vystoupením připravilo umělecký zážitek 400 divákům. Sportovní programová čísla se střídaly s tanečními, hudebními i dramatickými. Na konci vytvořili chlapi ze sportovní třídy živý obraz s velkou osmdesátkou a písmeny T. G. M.⁹⁸

Dalším významným výročím bylo 80 let od založení měšťanské školy. K této příležitosti byla v budově školy otevřena stálá expozice Historie bojkovského školství.

⁹⁵ Slovo peer pochází z angličtiny. Jedním z jeho významů je vrstevník. Cílem takového programu je vytvořit skupiny dobrovolníků, kteří by aktivně působili v oblasti primární prevence (např. vytvářením a realizací preventivních programů pro třídní kolektivy - alkohol, drogy, vztahy).
URL: <http://www.poradenskecentrum.cz/peer.php>, [cit. 18. března 2012].

⁹⁶ Školní kronika 1993- doposud.

⁹⁷ URL: <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/2753/PARAGRAF-1155.html/>, [cit. 18. března 2012].

⁹⁸ Školní kronika 1993- doposud.

5.3 Školství v Bojkovicích od počátku 21. století dodnes

Od 1. ledna 2001 byly definitivně zrušeny školské úřady a školy a školská zařízení přešla pod správu okresních úřadů.

Během letních prázdnin roku 2001 byla započata stavba vstupního a stravovacího pavilonu. Stavební práce probíhaly rychlým tempem, ale nastal problém financování ze strany města, a tak musela být stavba pozastavena. Další práce na ní pokračovaly až za deset měsíců. Již potřetí za deset let vedení školy slavnostně otvíralo další pavilon, který rapidně zlepšoval podmínky na škole. 28. září 2002 byla slavnostně přestřižnuta páska. Návštěvníci mohli obdivovat nejen barevné šatnové kóje, ale i mozaiky dvou velikánů J. A. Komenského a T. G. Masaryka.⁹⁹

Dobré materiální i personální podmínky a úspěšný projekt, podaný ředitelem školy, byly hlavními faktory k tomu, aby výkonný výbor Asociace školních a sportovních klubů České republiky udělil bojkovské škole statut Centra sportu .

Od 1. ledna 2003 se školy osamostatnily a převzali veškerou odpovědnost zaměstnavatelů, ale nadále zůstaly pod dohledem městského úřadu.

V roce 2002 proběhla na škole tématická inspekce. Předmětem bylo zjištění a zhodnocení materiálně technického zabezpečení výpočetní technikou. Umístění a využití výpočetní techniky ve škole zhodnotila inspekce za vynikající.

Ve školním roce 2003/2004 proběhly dvě stávky učitelů za zvýšení platů, učitelský sbor v Bojkovicích podpořil jen první stávku.¹⁰⁰

Škola se snaží zařadit do vyučování moderní techniku a učinit výuku efektivnější. Pro tento účel jsou pořízeny datové projektory, digitální fotoaparáty, kamery a zřízena internetová kavárna, která sloužila žákům až do odpoledních hodin. Dlouhá léta byly hodiny vaření uskutečňovány v provizorních učebnách, tato situace se změnila v roce 2004, kdy byla v prostorách bývalé školní jídelny zřízena moderní cvičná kuchyně a společenská místnost vybavená jídelními stoly. Jen během jednoho školního roku zde proběhlo více jak 25 lekcí praktického vaření.

Z výnosu hospodářské činnosti bylo zakoupeno 18 minigolfových drah, které byly nainstalovány ve školním parku. V roce 2005 škola zakoupila betonový stůl pro stolní tenis a postupně zahájila stavební práce na školním parku.¹⁰¹

⁹⁹ Školní kronika 1993-doposud.

¹⁰⁰ Tamtéž.

¹⁰¹ URL: <http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1289>, [cit. 19. března 2012].

Mezi další významné stavby lze zařadit i výstavbu sportovního hřiště, která byla dokončena v roce 2009. V tomto roce byla provedena generální oprava školy, kdy byla vyměněna všechna okna a zateplena stará budova školy.

Nadále pokračovalo školení peer aktivistů školy. V šestých třídách proběhla přednáška pod názvem „Zdravý životní styl“, v sedmých a osmých ročnících „Kouření a alkohol“ a v devátých ročnících „Drogy“.¹⁰²

Každoročně jsou pořádány lyžařské kurzy pro čtvrté a sedmé ročníky, sportovní soutěže ve volejbale, ve skoku do výšky nebo také ve šplhání. Škola pořádá každoročně branný závod u příležitosti Dne dětí. Zástupci tříd si zvolí skupinu pěti zástupců, kteří překonávají různé překážky a plní úkoly, které jim přichystali nejen učitelé tělesné výchovy, ale celý učitelský sbor.

Příjemným zpestřením školního roku je vánoční akademie a rozsvícení vánočního stromečku před budovou školy. Každý rok přijímá starosta na městském úřadě nejlepší vycházející studenty.¹⁰³

V roce 2011 odešel ze své funkce pan ředitel Zdeněk Ogrodník. Funkci ředitele zastával 21 let. Během jeho působení na postu ředitele se škola změnila v moderní školské zařízení. Jeho funkci převzal jeho syn Zdeněk Ogrodník ml.

Doposud přijíždí do školy žáci z okolních vesnic Bzová, Krhov, Přečkovice, Pitín, Hostětín, Záhorovice, Nezdenice, Rudice, Komňa.

Vedení školy nabízí veřejnosti k pronájmu sportovní halu, gymnastickou tělocvičnu, fitcentrum, saunu. Poskytuje počítačové kurzy. Ve stravovacím pavilonu nabízí odběr obědů, o víkendu využívá prostředí školní jídelny k různým společenským a rodinným akcím či oslavám.¹⁰⁴

5.3.1 Vybavení školy a mimoškolní činnost žáků v Bojkovicích

Škola na základě projektu o rozvoji a péči o talentovanou mládež získala v roce 2009 od Českého volejbalového svazu 20 000 Kč, za které byly nakoupeny míče, dresy a síť.

Učitelé se s 18 žáky zúčastnili šestidenního zájezdu do Itálie, tato expedice byla opět pod záštitou UNESCO a Univerzity Palackého v Olomouci.

¹⁰² Školní kronika 1993-doposud.

¹⁰³ URL: <http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1284>, [cit. 19. března 2012].

¹⁰⁴ URL: <http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1300>, [cit. 18. března 2012].

V roce 2001 začal pro žáky třetích a čtvrtých tříd povinný plavecký výcvik. V zimě proběhl v Beskydech lyžařský výcvik pro žáky sedmých tříd.

V rámci vládní akce „Internet do škol“ byla ve škole v roce 2002 instalována nová počítačová učebna s jedenácti počítači.

Na chodbách staré budovy školy je doposud vystavena expozice Naše Bojkovice, kde si žáci mohou prohlédnout více jak sto jak černobílých, tak i barevných fotografií města. Velmi zajímavé je porovnání ulic a částí města, jak vypadaly dříve a jak vypadají nyní.

Zpětný pohled na řadu školních akcí můžou žáci vidět ať už ve formě videonahrávek nebo fotografií na televizní obrazovce v expozici historie školství.

Prvně v historii školy byl pro žáky šestých tříd v roce 2007 uspořádán seznamovací kurz. Cílem bylo utužit kolektiv nově vzniklých tříd. Pro žáky bylo připravena spousta her, turistický výšlap a večerní posezení u ohně.¹⁰⁵

Vedení školy muselo řešit za přítomnosti České policie a pracovníků sociálního úřadu chování žáků vyšších ročníků. Nejen že žáci kouřili a popíjejí v partách alkohol, ale také se souhlasem rodičů navštěvovali diskotéky a zdržovali se po večerech v hospodách a restauračních zařízeních.¹⁰⁶

Nyní mají žáci k dispozici odborné učebny fyziky, chemie, přírodopisu, hudební a výtvarné výchovy, vaření. Dále také jazykové učebny, učebny informatiky a pracovní technické výchovy.¹⁰⁷

¹⁰⁵ URL: <http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=2292>, [cit. 18. března 2012].

¹⁰⁶ Tamtéž.

¹⁰⁷ URL: <http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1400>, [cit. 18. března 2012].

6 Metodické využití práce ve výuce

Nejvýhodnějším využitím práce bych pokládala vydání brožury, která by obsahovala historii od počátku školy. Během psaní mé práce jsem zjistila, že spousta lidí v mém okolí neví, proč se základní škola jmenuje po T. G. Masarykovi, což pokládám za důležité.

Tato brožura by mohla být k dispozici návštěvníkům městského muzea, které letos obohacuje muzeum o expozici školství.

Žáci mají k dispozici v budově školy expozici historie školství, avšak domnívám se, že málokdo se u ní zastaví. Tuto expozici bych využila jako úvod k seznámení žáků s historií. Následovně by žáci navštívili městské muzeum, kde bude vystavena ukázka třídy z 19. – 20. století.

Předem bych žákům rozdala pracovní listy, na kterých budou otázky. Žáci by měli za úkol ať už z expozice, či na návštěvě muzea zjišťovat odpovědi. Podle mého názoru je tento způsob velmi efektivní a žáci si prostřednictvím získávání odpovědí osvojí znalosti.

Dalším eventuálním využitím této práce v hodinách dějepisu by mohlo být rozdělení jednotlivých období mezi žáky, kteří by utvořili skupiny a připravili by si prezentaci na téma, které by jim bylo přiděleno.

6.1 Pracovní list

- 1) Vypiš alespoň 3 podoby názvu Bojkovic, které se během historie měnily.
 - a,
 - b,
 - c,

- 2) Vypiš alespoň 5 majitelů světlovského panství.
 - a,
 - b,
 - c,
 - d
 - e.
- 3) Kolikrát navštívil T. G. Masaryk Bojkovice?
- 4) Jaké vyučovací předměty měli žáci v roce 1817?
 - a,
 - b,
 - c,
 - d,
- 5) Ve kterém roce vznikla první školní knihovna?
- 6) Ve kterých letech naše škola nemohla nést název Masarykova a proč?

- 7) Ve kterém roce byl postaven kulturní dům?
- 8) Od kterého roku přibyli do Vašeho rozvrhu nepovinné předměty a jaké to byly?

- 9) Vypiš jména alespoň 5 ředitelů základní školy T. G. Masaryka v Bojkovicích.
 - a,
 - b,
 - c,
 - d,
 - e,

- 10) Přiřaďte k jednotlivým budovám rok, ve kterém byly postaveny.

vstupní a stravovací pavilon	2009
budova měšťanské školy (stará budova)	2002
školní park	1993
boční budova školy (5 pater)	1996
sportovní hala	2009
polyfunkční hřiště	1931

Závěr

Díky nejstarším dochovaným písemnostem víme, že počátek školství ve městě Bojkovice sahá až do 16. století, v té době však učili žáky ještě kostelníci. Bojkovská škola byla známá v celém kraji díky tomu, že na ní učili absolventi pražské univerzity.

První zmínka o budově školy pochází až z roku 1635, do roku 1760 však chybí zmínky o učitelích i systému školství v Bojkovicích. V roce 1820 byla postavena nová budova školy, do které docházeli žáci z okolních vesnic. Na školách probíhaly každým rokem pravidelně vizitace. Každá škola měla přiděleného inspektora, který se jí věnoval několik po sobě jdoucích let. Žáci každým rokem secvičili divadelní představení, výdělek putoval buď na pomoc jiným a nebo jim byl uložen na vkladní knížku.

První světová válka zasáhla do života všech občanů. Z města odešli muži do války, učitelé neplnili jen vzdělávací funkci, ale dohlíželi i na chod města, stravu a potřeby žáků. Během války se nepořádaly žádné kulturní akce, žáci se snažili vypomáhat sběrem, a tak vydělat nějaké peníze.

Po válce vznikla měšťanská škola, její vyučování probíhalo nejdříve v budově obecné školy. V roce 1931 byla již slavnostně otevřena zcela nově postavená budova měšťanské školy, která stojí na svém místě doposud. Během druhé světové války zde našli útočiště i žáci obecné školy, jelikož budovu obecné školy zabrala vojsko. Oslavy během druhé světové války neprobíhaly tradičně, byly pouze vyvěšeny německé vlajky a žáci měli volno. Učitelé byli podrobováni zkouškám z německého jazyka. S žáky osmých tříd probíhaly diskuze na téma jejich budoucího povolání.

V roce 1948 bylo zrušeno rozdělení škol na obecnou a měšťanskou. Měšťanská škola nesla od této chvíle název střední, obecná pak národní. Žáci se začali učit ruský jazyk a odebírali ruské časopisy. Probíhaly družby se školami ze Slovenska i Sovětského svazu.

Od 1. září 1948 byl zrušen název školy Masarykova škola, 28. října 1990 byl však tento název navrácen.

Od 1. září 1953 se národní škola spojila se střední školou, a tak vznikla osmiletá střední škola. Systém osmiletých středních škol byl ukončen v roce 1961 zavedením povinné devítileté školní docházky. Otevřením devátých tříd se změnil název školy na „základní devítiletá“. V roce 1983/1984 se snížil počet tříd opět na osm, tudíž se zrušilo označení devítiletá a byl ponechán název „základní škola“. Tento název je doposud, i když je znovu zavedena devítiletá školní docházka.

Ve 20. století prodělala škola spousty změn, byly vystavěny nové pavilony školy, škola se zmodernizovala.

Cílem mé práce bylo zmapovat historii školství Základní školy T. G. Masaryka v Bojkovicích. Tento cíl byl naplněn. Touto prací jsem obohatila nejen své znalosti, ale poskytla jsem také škole další materiál k vytvoření nové brožury. Historie školy je sepsána v almanachu k výročí školy, tyto brožury se však týkají vždy jen určitého období. Práci na stejné téma psala i paní učitelka Mgr. Renata Kremlicová. Její práce je však napsána stručně, ale díky ní jsem se zorientovala v jednotlivých obdobích vývoje školy.

Seznam použité literatury

Dolina, K.: *Kronika Bojkovic*, Bojkovice, 2004.

Pokluda, Z. : *Nový Světlov: Osudy zámku a jeho držitelů*. Bojkovice: Město Bojkovice, 2009.

Slabiňák, O., Slabiňák, V. J.: *Čtení o Bojkovicích*. Bojkovice: Zámek Nový Světlov, 1969.

Čubíková, M., Miličková, G., Špalková, M. (ed.): *Almanach k 80. výročí založení Měšťanské školy v Bojkovicích, ZŠ T. G. M. v Bojkovicích*, Bojkovice, 1999.

Kremlicová, R.: *Historie školství Základní školy T. G. M v Bojkovicích: závěrečná práce*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta pedagogická, 1998. 58str. , 8 str. příl., vedoucí závěrečné práce Doc. PhDr. Drahomíra Holoušová, CSc.

Hledíková, Z., Janák, J., Dobeš, J.: *Dějiny správy v českých zemích od počátku státu po současnost*. Praha: NLN, 2007.

Městský úřad Bojkovice: *Dva prezidenti v Bojkovicích*. Bojkovice, 1992.

Bartoš, J., Trapl, M., Schulz, J.: *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848 – 1960*. Ostrava, 1982

Nekuda, Vl.: *Uherskohradištsko*. Brno, 1989

Prameny:

Okresní archiv v Uherském Hradišti, fond Národní škola, inv. č. 483.

Okresní archiv v Uherském Hradišti, fond Národní škola, inv. č. 484.

V archivu Základní školy T. G. Masaryka :
Kronika Masarykovy měšťanské školy 1931-1945
Školní kronika 1940-1945
Školní kronika 1938-1948
Školní kronika 1948-1953
Školní kronika 1946-1957
Školní kronika 1958-1992
Školní kronika 1993- doposud

V archivu městského úřadu v Bojkovicích:
Kronika města Bojkovice, od r. 2011

Internetové zdroje

<http://www.mikroregion-bojkovsko.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=99529&lng=&menu>

http://mas-bojkovsko.cz/aktuality_.html

<http://www.mikroregion-bojkovsko.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=133798%E1%F8%E8%E1%E1%F8&lng=&menu>

<http://www.ddbojkovice.cz/o-domove.html>

<http://citaty.net/autori/tomas-garrigue-masaryk/?page=5>

<http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1293>

<http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1464>

http://www.psp.cz/eknih/1935ns/se/tisky/t0498_00.htm

<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1948/sb38-48.pdf>

<http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1471>

<http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1288>

<http://www.poradenskecentrum.cz/peer.php>

<http://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/2753/PARAGRAF-1155.html/>

<http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1289>

<http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1284>

<http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=2292>

<http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1400>

<http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1300>

Seznam příloh

obr. 1: Zámek Nový Světlov

obr. 2: Školní budova v Bojkovicích v 18. století

obr. 3: Škola v roce 1893

obr. 4: Škola zasažená 2. světovou válkou

obr. 5: Masarykova měšťanská škola

obr. 6: Nový pavilon školy z roku 1993

obr. 7: Sportovní hala propojena s pavilonem z roku 1993

obr. 8: Interiér sportovní haly

obr. 9: Vstupní a stravovací pavilon

obr. 10: Školní park s minigolfem, pohled na zadní stranu vstupního a stravovacího pavilonu

obr. 11.: Škola po generální opravě v roce 2009

obr.12: T. G. Masaryk při návštěvě Bojkovic 15. července 1933

obr. 13: Řez Masarykova dubu v roce 1922

obr. 14: část expozice Historie školství v budově ZŠ T. G. Masaryka v Bojkovicích v roce 2012

Přílohy

obr. 1: Zámek Nový Světlov, URL: http://www.rr-strednimorava.cz/photo_full/zamek-novy-svetlov-v,
[cit. 18. března 2012]

obr. 2: Školní budova v Bojkovicích v 18. století, Okresní archiv v Uherském Hradišti, fond Národní
škola, inv. č. 483

obr. 3: Škola v roce 1893, Okresní archiv v Uherském Hradišti, fond Národní škola, inv. č. 483

obr. 4: Škola zasažená 2. světovou válkou, Okresní archiv v Uherském Hradišti, fond Národní škola, inv. č. 483

obr. 5: Masarykova měšťanská škola, URL: <http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1288>,
[cit. 18. března]

obr. 6: Nový pavilon školy z roku 1993, URL: <http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1288>,
[cit. 18. března 2012]

obr. 7: sportovní hala propojena s pavilonem z roku 1993, URL: <http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1288>,
[cit. 18. března 2012]

obr. 8: Interiér sportovní haly, URL: <http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1403>, [cit. 18. března 2012]

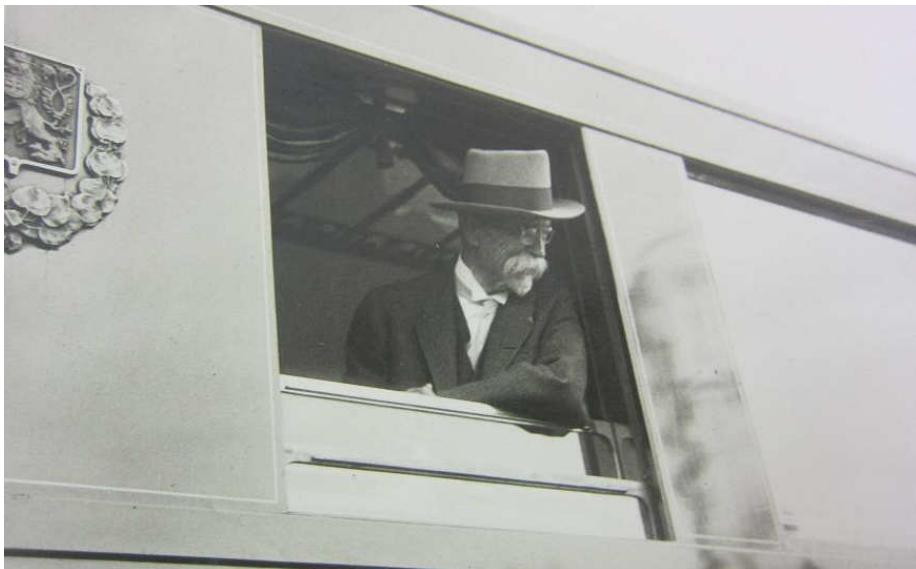
obr. 9: Vstupní a stravovací pavilon, URL: <http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1288>,
[cit. 18. března 2012]

obr. 10: Školní park s minigolfem, pohled na zadní stranu vstupního a stravovacího pavilonu,
URL: <http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=1403>, [cit. 18. března 2012]

obr. 11.: Škola po generální opravě v roce 2009, URL: <http://www.zsbojkovice.cz/index.php?ID=3328>,
[cit. 18. března 2012]

obr.12: T. G. Masaryk při návštěvě Bojkovic 15. července 1933, Okresní archiv v Uherském Hradišti,
fond Národní škola, inv. č. 483

obr. 13: Řez Masarykova dubu v roce 1922, Okresní archiv v Uherském Hradišti, fond Národní škola, inv. č. 483

obr. 14: část expozice Historie školství v budově ZŠ T. G. Masaryka v Bojkovicích v roce 2012, foto archiv školy